

ลำดับขั้นในการดำเนินการส่งออก

การรวบรวมและการบรรจุหีบห่อ

ก่อนที่จะทำการบรรจุต้นกล้วยไม้ และดอกกล้วยไม้สดใส่ภาชนะนั้น จำเป็นต้องเข้าใจถึงคุณลักษณะของสินค้า เหล่านั้น อาทิเช่น ดอกกล้วยไม้สดเมื่อตัดดอกมาแล้ว จะทำการปรับปรุงให้คุณภาพดีขึ้นกว่าเดิมไม่ได้ นอกจากเพียงส่ง วนคุณภาพให้อยู่คง เดิมหรือให้คุณภาพลดถอยลงอย่างช้า ๆ ต้นกล้วยไม้ก็ทำนองเดียวกัน ดังนั้นการปฏิบัติและดูแลสินค้า เหล่านี้จำเป็นต้องกระทำให้ถูกต้อง โดยสัมพันธ์ เช่นต้องให้สินค้าอยู่ในที่ร่มเย็น หากเป็นไปได้อย่างสมควรลดอุณหภูมิสินค้า เช่น การคัดเลือกตามคุณภาพ การแช่โคนก้านในน้ำ รวมทั้งการตกแต่งตัดส่วนที่ไม่ดีออก โดยเฉพาะรากต้นกล้วยไม้ที่เน่า เสียเป็นต้น การบรรจุสินค้าสดดังกล่าวลงในภาชนะจึงต้องพิจารณาหลายแง่หลายประเด็นแล้วแต่การใช้ประโยชน์อย่างไรก็ตามภาชนะที่ใช้ต้องแข็งแรง ตามความเหมาะสม มีคุณลักษณะถ่ายเทอุณหภูมิของอากาศภายในได้ดีเพื่อรักษาคุณภาพสินค้าภายในตลอดจนมีคุณลักษณะที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดเรียงสินค้าภายในภาชนะด้วย

ลักษณะของหีบห่อบรรจุต้นกล้วยไม้และดอกกล้วยไม้สด ได้แก่ กล่องกระดาษลูกฟูกแข็ง นับว่าเป็นภาชนะมาตรฐานสากลที่ใช้กันอยู่ในทุกวันนี้เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีขนาดกว้าง ยาว สูง แตกต่างกันไป ตามความประสงค์ของการบรรจุดอกกล้วยไม้หรือต้นกล้วยไม้แต่ละชนิดซึ่งมีความจำเป็นในขนาดความจุต่าง ๆ กันออกไป ลักษณะของกล่องกระดาษต้องคำนึงถึงความต้องการดังต่อไปนี้

- ก. สามารถเก็บรักษาดอกกล้วยไม้หรือต้นกล้วยไม้ให้คงทนทานที่สุด
- ข. เป็นภาชนะบรรจุที่มีราคาต้นทุนต่ำ สะดวกในการจัดหาและการเก็บรักษา
- ค. เหมาะสมกับการขนส่งทุกประเภท ไม่ขัดต่อ การบรรจุของพาหนะทุกชนิด
- ง. มีน้ำหนักเบาและมีสัดส่วนเล็กที่สุด เพื่อลดต้นทุนค่าระวางขนส่งและเป็นมาตรฐาน

จ. แอ้งแรงพอที่จะป้องกันมิให้ดอกกล้วยไม้ช็อกช้าเพราะการชนล้าง รวมทั้ง แล้ง แดด พายุ ฝน ทิมะ อุณหภูมิ

ฉ. มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และได้มาตรฐานของสินค้าขั้นต้น

ช. ใช้แรงงานและเวลาในการบรรจุ ตลอดจนสถานที่ทำการบรรจุให้น้อยที่สุด

ข. นำไปตัดแปลงเพื่อประโยชน์ใช้สอยในกิจการอื่น ๆ ได้อีก

วิธีการบรรจุในกล่องกระดาษนั้นจะต้องมีพิธีตรองมาก เนื่องจากการบรรจุดอกกล้วยไม้จะต้องพิถีพิถันมาก เพราะดอกกล้วยไม้มีกิ่งอ่อนกว่าใบ อาจจะทำให้เกิดการช็อกช้าได้จากการบรรจุห่อที่ไม่ดีพอ

ดอกกล้วยไม้

ผู้ส่งออกจะรวบรวมดอกกล้วยไม้จากผู้ปลูกเลี้ยงที่เป็นสมาชิกผูกขาดส่งดอกกล้วยไม้ให้แก่บริษัทผู้ส่งออก หรือผู้ปลูกเลี้ยงที่วิ่งไปโดยตรง หรือผ่านตัวแทนจำหน่ายตัดดอก¹ ก็ตาม ปกติผู้ปลูกจะต้องตัดดอกกล้วยไม้ตอนเช้าตรู่ของวันที่จะส่งดอกเพื่อให้ดอกสดอยู่ได้นาน 2-3 สัปดาห์ แล้วก็คัดเลือกชนิดและคุณภาพเพราะดอกกล้วยไม้ที่จะส่งออกต้องได้มาตรฐาน² มีความสมบูรณ์ทั้งขนาด จำนวนดอก ความสด ความสวย และสีสรร โดยดำเนินการบรรจุเป็นชั้น ๆ ดังนี้

1. เตรียมดอกกล้วยไม้ที่จะบรรจุโดยคัดเลือกคุณภาพ จากการใช้แล้งฝีออนส์แดงล้างดอกกล้วยไม้ ถ้าหากดอกใดมีรอยช้ำหรือสีคล้ำที่กลีบใดจะใช้ไม่ได้ ขณะที่คัดคุณภาพนั้นดอกกล้วยไม้จะลุ่มอยู่ในกระบะไม่มีน้ำหล่ออยู่ คัดสีเสร็จก็ตัดก้านดอกกล้วยไม้ให้เรียบร้อย แล้ววัดจากแผ่นมาตรฐานความยาว นับจำนวนดอกในแต่ละช่อ คัดไว้ตามเกรด

¹ ทรายละเอียดหน้า 49

² ทรายละเอียดหน้า 31-32

2. การให้น้ำเสียงดอกขณะที่อยู่ในกล่องกระดาษใบประเทศปลายทาง จะกระทำ
ได้ 2 แบบ

แบบแรก โดยใช้น้ำสีขุ่นน้ำโยก ๆ พรมุมโคนก้านดอก แล้วเอาถุงพลาสติกหุ้ม
มัดด้วยยางรัดอีกชั้นหนึ่ง สำหรับไม้ก้าน ไม้ จะต้องใช่แบบนี้เท่านั้นจะใช่แบบอื่นไม่ได้เลยและค่า
ใช้จ่ายแบบนี้ เป็นแบบที่ไ้ต้นทุนต่ำกว่าแบบที่จะกล่าวต่อไป

แบบที่สอง โดยการใส่หลอดพลาสติกขนาดเล็กชนิดพิเศษใส่น้ำสะอาด หลอด
พลาสติกนี้จะฝังเข้าติดซึ่งมีรูเล็ก ๆ สำหรับเสียบก้านช่อดอกกล้วยไม้ลงไป เพื่อให้ดอกกล้วยไม้
มีน้ำเสียงความสดได้ทันทาน การใส่น้ำก็จะต้องให้มีน้ำมากพอที่เวลาเรียงบรรจุช่อกกล้วยไม้แล้ว
ก้านของช่อยังได้รับน้ำหล่อเลี้ยงช่อยู่ ดังนั้นควรที่จะใส่น้ำประมาณ 2 ใน 3 ของปริมาตรภายใน
ของหลอดและการเสียบก้านช่อกกล้วยไม้ก็ต้องเสียบแค่ครึ่งหนึ่งของหลอด เพื่อที่ว่าเวลา
วางตะแคงนอนช่อดอกกล้วยไม้แล้ว ก้านของช่อยังคงจมอยู่ในน้ำ และได้รับน้ำหล่อเลี้ยงอยู่
เสมอ

กรรมวิธีทั้ง 2 แบบดังกล่าวแล้วจะช่วยรักษาความชื้นของก้านดอกไว้ได้ประมาณ
5 วัน

3. การบรรจุช่อดอกกล้วยไม้ที่เสียบหลอดพลาสติกแล้วลงในถุงพลาสติกบางใสที่มี
รูระบายอากาศรอบรอบให้ระเหยได้ การที่ต้องใส่น้ำในถุงพลาสติก เพื่อป้องกันการทับของดอกไม้
ที่จะทำให้ก้านช่อดอกช้ำได้ วิธีการบรรจุช่อกกล้วยไม้เข้าถุงพลาสติกที่ง่ายที่สุดก็โดยการเอากระดาษ
ม้วนเข้า เป็นรูปโคนกรวยแล้วจึงค่อยหย่อนช่อดอกลงในถุงพลาสติก

4. การเรียงบรรจุถุงพลาสติกที่ใส่ช่อดอกกล้วยไม้ลงในกล่องกระดาษต่อไป ถ้าหาก
ผู้ใส่เรียงบรรจุมีความชำนาญพอก็จะสามารถใส่เรียง โดยการสลับหัวท้ายได้กล่องได้ 24 ช่อ
สำหรับมาตามช้อยาวหรือช้อยขนาดกลาง 36 ช่อ สำหรับมาตามช้อยสั้น และ 48 ช่อ สำหรับมาตาม

¹ ใต้แก่น้ำคลองที่ตกตะกอนแล้ว น้ำฝน และน้ำประปา

ข้อสั้นที่สุด ก่อนที่จะปิดกล่องมักจะคลุมด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์เพื่อกันความเป็นของหิมะในประเทศปลายทาง แล้วปิดฝากล่องด้วยสก็อตเทป

การบรรจุดอกกล้วยไม้ นั้นจะกระทำพิถีพิถันกว่าต้นกล้วยไม้ จะเห็นว่า เมื่อดอกกล้วยไม้ใส่กล่องมาตรฐาน¹ เรียบร้อยแล้ว จะถูกนำไปใส่ในกล่องบันเดิล (Bundle Box) ซึ่งมีความจุถึง 10 กล่องมาตรฐานโดยแบ่งจุเป็น 2 แถว แถวละ 5 กล่องมาตรฐาน ดังนั้นในกล่องบันเดิลจะสามารถบรรจุช่อกล้วยไม้ได้ $10 \times 24 = 240$ ช่อตามช้อยาว แต่ถ้าหากว่าไม้ใส่ในกล่องมาตรฐานเลยบรรจุช่อกล้วยไม้ที่อยู่ในถุงพลาสติกเฉย ๆ ก็จะสามารถบรรจุได้ถึง 300 ช่อ ต่อ 1 กล่องบันเดิล โดยที่จะต้องมียุ้งน้ำหนักสุทธิไม่เกิน 10 กก. เพื่อจะได้เสียค่าระวางที่ถูกที่สุด สำหรับค่าระวางน้ำหนักปริมาณ ซึ่ง เป็นค่าระวางที่ทางสายการบินจะคิดจากปริมาตรของกล่อง เป็นหลักสำหรับการขนส่งทางอากาศ การบรรจุโดยใช้ลิบกล่องดังกล่าว จะเป็นการช่วยมิให้ดอกไม้เสียหายเนื่องจากการใส่ทับกันจนแน่นเกินไป ความจุของกล่องบันเดิลจะมากน้อยแค่ไหนขึ้นกับข้อตกลงของลูกค้าและผู้ส่งออก ซึ่งจะมากแค่ไหนขึ้นกับค่าระวางที่จะต้อง เสียในการขนส่ง

ต้นกล้วยไม้

ผู้ส่งออกจะรวบรวมต้นกล้วยไม้ตามคำสั่งซื้อว่า เป็นกล้วยไม้พันธุ์ใดก่อนโดยปิดชื่อจากชื่อพันธุ์และขนาดที่ลูกค้าสั่งซื้อ ซึ่งปกติทางผู้ส่งออกจะติดชื่อกำกับไว้กับต้นกล้วยไม้แต่ละต้น เมื่อรวบรวมได้แล้วก็จะดำเนินการบรรจุเป็นชั้น ๆ ดังนี้

¹ กล่องกระดาษมาตรฐานมี 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดสั้นกว้าง 7.5 นิ้ว สูง 3.1 นิ้ว ยาว 20 นิ้ว ขนาดยาวกว้าง 7.5 นิ้ว สูง 3.1 นิ้ว ยาว 25 นิ้ว และขนาดยาวพิเศษกว้าง 7.5 นิ้ว สูง 3.1 นิ้ว ยาว 30 นิ้ว

1. นำต้นกล้วยไม้ที่จะส่งออกมาล้างรากให้สะอาด ตกแต่งราก โดยตัดส่วนเน่า เสีย ของรากออก จะต้องพยายามมิให้มีดินหรือเครื่องปลูก¹ ติดอยู่ที่ราก เนื่องจากจากบางประเทศ² ไม่อนุญาตให้นำเข้าต้นกล้วยไม้ที่มีเครื่องปลูกติดที่รากเด็ดขาด ดังนั้นผู้ส่งออกจะต้องแกะเครื่องปลูกที่ติดกับรากออกให้มากที่สุด

2. เมื่อทำความสะอาดรากเรียบร้อยแล้วก็นำต้นกล้วยไม้ไปจุ่ม³ น้ำผสมยา⁴ เพื่อฆ่า เชื้อโรคและสเปรมน้ำผสมยาที่ต้นกล้วยไม้ให้ทั่ว ถึงแม้ว่าต้นกล้วยไม้จะสามารถทนอยู่ในกล่อง ใต้นานถึง 2-3 อาทิตย์โดยไม่ต้องรดน้ำก็ตาม แต่มีได้หมายความว่าก่อนจะบรรจุลงในกล่องต้นกล้วยไม้จะเปียกน้ำได้ เพราะถ้าหากว่าต้นกล้วยไม้ไม่แห้งแล้วถูกขบอยู่ในกล่อง อาจจะทำให้เกิดการเน่าได้ ดังนั้นสิ่งที่สำคัญสำหรับขั้นนี้ก็คือ หลังจากที่ได้จุ่มและสเปรมแล้วจะต้องนำต้นกล้วยไม้ดังกล่าวไว้ในที่ร่มกึ่งให้แห้งสักประมาณ 2 วันเสียก่อนที่จะทำขั้นต่อไป

3. ขั้นนี้เป็นขั้นของการบรรจุหีบห่อลงในกล่องกระดาษเพื่อส่งออก ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 แบบ

แบบแรก คือแบบที่จะให้มีกระเช้าติดไปด้วยกับต้นกล้วยไม้โดยปลดลวดแขวนกระเช้าออก มักจะเป็นต้นกล้วยไม้ที่มีขนาดใหญ่มาก โดยจะนำกระเช้าต้นกล้วยไม้ดังกล่าวห่อด้วยหนังสือพิมพ์ที่กระเช้าแล้วค่อยบรรจุลงในกล่องกระดาษ ขณะที่เรียงจะเย็บตัวกระเช้าติดกับข้างกล่องเพื่อป้องกันการกระทบกันซึ่งจะยังผลให้ต้นกล้วยไม้เกิดการช้ำได้ ถ้าหากมีกระเช้าติดไปด้วยจะเรียงได้ 10-15 ต้น ในหนึ่งกล่อง

¹ เช่น ออสมันต้า, กากมะพร้าว, ถ่าน เป็นต้น

² เช่น ประเทศฟิลิปปินส์ห้ามการนำเข้าต้นกล้วยไม้ที่มีกากมะพร้าวติดที่รากเด็ดขาด

³ การจุ่มน้ำผสมยาของต้นกล้วยไม้จะมีผลเสียกับต่อรากร้อยละ 2 ต่อส่วนแข็งของลำต้น

ที่อยู่ติดจากรากขึ้นไปถึงร้อยละ 15-20 แต่ถ้าหากต้นกล้วยไม้มีน้ำอยู่ในลำต้นก็จะมีผลเสียถึงร้อยละ 50-70

⁴ ยาประเภท Insect desight proniton เช่น มารราไฟอ้อน

แบบที่สอง คือแบบที่จะปลดกระเข้าและลวดแขวนออก เหลือแต่ต้นกล้วยไม้เพื่อเป็นการลดเนื้อที่ของกระเข้า มักจะได้แก่ต้นกล้วยไม้ที่มีขนาดใหญ่่มาก ๆ และถ้าหากว่าต้นกล้วยไม้ดังกล่าวมีดอกติดไปด้วย เป็นข้อ ก็จะต้องใช้กระดาษขาวบางห่อทั้งข้อ โดยจะเย็บหัวท้ายของกระดาษหุ้มข้อด้วยที่เย็บกระดาษแล้ว เย็บต้นติดกล่อง เวลาห่อต้นกล้วยไม้ทั้งต้นด้วยหนังสือพิมพ์เรียงบรรจุลงในกล่อง เช่นเดียวกับแบบแรก ปกติการบรรจุแบบนี้อาจจะเรียงได้มากกว่า แต่อาจจะน้อยกว่าก็ได้ขึ้นกับต้นกล้วยไม้ที่ละ่งว่ามีขนาดใหญ่หรือมีดอกติดเป็นข้อมากหรือน้อยอย่างไร พอบรรจุเสร็จก็พร้อมที่จะส่งไปยังหน่วยกักกันพืชของกระทรวงเกษตร เพื่อรับการตรวจต่อไปก่อนที่ละ่งออกสู่ประเทศไทย

การปฏิบัติตามระเบียบพิธีการส่งออก

ระเบียบพิธีการส่งออก

การปฏิบัติตามพิธีการส่งออกของกล้วยไม้ที่ละ่งออกนับว่าเป็นขั้นตอนในการดำเนินการส่งออกที่ผู้ละ่งออกทั้งหลายจะต้องรู้ไว้ด้วย จากการศึกษา เรื่องนี้พอจะแยกพิธีการส่งออกทั้งหมดออกได้เป็น 4 พิธีการใหญ่ ๆ ดังนี้ มีพิธีการสำคัญ 3 พิธีการคือ

1. พิธีการในด้านการปฏิบัติตามระเบียบเพื่อขอใบรับรองปลอดศัตรูพืช
2. พิธีการในด้านการปฏิบัติตามระเบียบเพื่อขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า
3. พิธีการในด้านการปฏิบัติตามระเบียบเพื่อขอใบสุทธิคุ้มครอง (ล.ป. 61)
4. พิธีการในด้านการปฏิบัติตามระเบียบเพื่อขอผ่านด่านศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพฯ

1. พิธีการในด้านการปฏิบัติตามระเบียบเพื่อขอใบรับรองปลอดศัตรูพืช

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 องค์การอาหารระหว่างประเทศ (FAO) ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือด้านเกษตรและอาหารซึ่งมีการช่วยเหลือด้านอารักขาพืชระหว่างประเทศ รวมอยู่ด้วยภายใต้อนุสัญญาอารักขาพืชระหว่างประเทศ (International Plant Protection Convention) ในอันที่จะป้องกันมิให้ศัตรูพืชหรือโรคพืชร้ายแรงที่เกิดขึ้นในประเทศหนึ่งระบาดลุกลามเข้าไปทำความเสียหายให้แก่พืชของอีกประเทศหนึ่ง ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศเกษตรกรรมจึงได้ตระหนัก

ถึงความจำเป็นในข้อนี้ จึงสมัครเข้า เป็นสมาชิกของอนุสัญญานี้ด้วย เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2494 และยัง เข้า เป็นสมาชิกของข้อตกลงร่วมเกี่ยวกับการอารักขาพืชในภาคพื้นเอเชียอาคเนย์และภาคพื้นแปซิฟิก (Plant Protection Agreement for South East Asia and Pacific Region) เพื่อให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการป้องกันมิให้โรคหรือศัตรูพืชร้ายแรงจากภูมิภาคอื่นของโลกระบาดเข้ามาในเอเชียอาคเนย์และภาคพื้นแปซิฟิก

กฎหมายกักกันพืชมีตั้งแต่ ค.ศ. 1660 ฉบับแรกร่างและประกาศออกใช้ทันทีที่เมือง Rouen ประเทศฝรั่งเศส จุดประสงค์เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคและศัตรูพืช เนื่องจากขณะนั้นมีการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากันแล้ว ในระยะแรก ๆ ก็เป็นการค้ากันระหว่างประเทศใกล้เคียง เป็นการค้ากันในกลุ่มเล็ก ๆ เมื่อการคมนาคมเจริญขยายกว้างขวางออกไปการค้าก็เจริญเป็นเงาตามตัวจนถึงปัจจุบันนี้ ประเทศต่าง ๆ ที่มีการกักกันโรคพืชที่จะทำการค้าขายสินค้า เกษตรกับประเทศที่มีการกักกันโรคพืชด้วยกันโดยทั่วไปรับรองปลอดศัตรูพืชของประเทศผู้ส่งออกแก่สินค้า เกษตรที่จะค้าขายกัน ปัจจุบันประเทศที่มีกักกันพืชมีจำนวน 155 ประเทศ ประเทศเหล่านี้รวมตัวกันเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคและศัตรูพืชร่วมกัน ประกอบด้วย 7 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีประเทศสมาชิกมากบ้างน้อยบ้าง

สำหรับประเทศไทยมีกระทรวง เกษตรฯ ที่ได้อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 ประกาศกำหนดพืชบางชนิดซึ่งถือว่าเป็นพืชที่มีความสำคัญยิ่งต่อเศรษฐกิจของประเทศจากแหล่งต่าง ๆ ในโลกซึ่งถือว่าเป็นโรคพืชหรือศัตรูพืชร้ายแรงของพืชดังกล่าวระบาดอยู่หรือสิ่งอื่นที่อาจจะเป็นพาหะของโรคหรือศัตรูพืช เช่นสิ่งต้องห้าม ผู้ใดละนำหรือสิ่งพืชจากแหล่งที่กำเนิดหรือพาหะเข้ามาในราชอาณาจักรไม่ได้เว้นไว้แต่ว่าจะได้รับอนุญาตจากกรมกสิกรรมเฉพาะในกรณีที่น่าเข้ามา เพื่อการค้นคว้าวิจัยเท่านั้น นอกจากนั้นยังมีการกำหนดพืชหรือพาหะเป็นสิ่งจำกัด ซึ่งการนำหรือสิ่งจำกัดเข้ามาในราชอาณาจักร จะต้องมีการรับรองปลอดศัตรูพืชจากประเทศต้นทางแนบมาด้วย ส่วนพืชอื่น ๆ ที่มิใช่สิ่งต้องห้าม หรือสิ่งจำกัดเมื่อจะนำเข้าประเทศ ก็จะต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ เพื่อตรวจสอบเสียก่อนว่า ไม่มีโรคหรือศัตรูพืชทุกชนิดที่น่าพาหะเข้ามาในราชอาณาจักรจะต้องผ่านการตรวจสอบโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ว่า ไม่มีโรคหรือ

ศัตรูพืชใด ๆ ทั้งสิ้นติดอยู่กับก่อนที่จะอนุญาตให้นำเข้าประเทศได้ ในทำนองเดียวกันผู้ใดจะนำหรือส่งออกพืชหรือพาหะออกนอกราชอาณาจักรไม่ได้เว้นไว้เสียแต่ว่าจะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ด่านตรวจพืชหรือจากกองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ในบริเวณมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพฯ โดยออกใบรับรองปลอดศัตรูพืชแนบไปด้วยจึงจะได้รับอนุญาตให้เข้าประเทศที่มีกักกันพืช ถ้าหากผู้ส่งออกส่งพืชหรือพาหะออกนอกราชอาณาจักรไปสู่ประเทศที่ไม่มีกักกันพืชก็ไม่จำเป็นต้องมาขอใบรับรองปลอดศัตรูพืช

ขั้นตอนในการขอใบรับรองปลอดศัตรูพืช ก็คือบุคคลใดที่ประสงค์จะขอใบรับรองปลอดศัตรูพืช (Phytosanitary Certificate) เพื่อแสดงว่าพืชหรือผลิตภัณฑ์ที่จะส่งไปต่างประเศนั้นปลอดโรคและศัตรูพืชต้องปฏิบัติตามดังนี้

1. ให้ยื่นคำขอใบรับรองศัตรูพืช (ตามแบบของกรมวิชาการเกษตร ที่เรียกว่าแบบ พ.ก 9) ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการด่านตรวจพืชหรือที่กองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตรในบริเวณเกษตรกลาง บางเขน ซึ่งจะมีการกรอกด้วยอักษรภาษาอังกฤษโดยวิธีพิมพ์ดีดเพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็วแก่เจ้าหน้าที่ในการออกใบรับรองปลอดศัตรูพืช เพราะในใบรับรองปลอดศัตรูพืช เป็นภาษาอังกฤษและเพื่อป้องกันการผิดพลาดทางด้านตัวสะกดชื่อต่าง ๆ ปกติในที่ราชการดังกล่าวจะมีแบบ พ.ก 9 บริการให้ฟรีโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย แต่เมื่อจะยื่นจะต้องเสียค่าอากรแสตมป์ 20 สติงค์ แบบ พ.ก 9 แต่ละใบจะเป็นการขอใบรับรองปลอดศัตรูพืชสำหรับพืชหลายชนิดก็ได้ แต่เป็นของการส่งในแต่ละครั้งแก่ลูกค้าแต่ละราย ข้อความที่กรอกขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ส่งออก รวมทั้งการแจ้งมูลค่าของด้วย
2. นำพืชหรือผลิตภัณฑ์ที่จะส่งออกมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจ ณ ที่ทำการดังกล่าวในวันเวลาราชการตั้งแต่ 8.30 น. ถึง 16.30 น. หากจะให้ตรวจนอกวันและเวลาราชการ จะต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจทราบก่อนล่วงหน้าในวันเวลาราชการด้วย ซึ่งวิธีแจ้งล่วงหน้าที่ดีที่สุดก็โดยการโทรศัพท์มาแจ้งหรือจะมาแจ้งด้วยตนเองก็ได้ กองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตรเปิดทำงานทุกวันตั้งแต่เวลา 8.30 น. ถึง 19.00 น. โดยการผลัดเปลี่ยนเวรกัน ปกติเมื่อเลยเวลาราชการคือ 16.30 - 19.00 (ทุกวันราชการ) จะมีเวรรับผิดชอบด้วยกัน

6 นาย ได้แก่ พนักงานพิมพ์ดีด 1 คน พนักงานเก็บเงิน 1 คน พนักงานรับคำขอ 1 คน
 นายตรวจ 2 คน และหัวหน้าเวร 1 คน ล้วนในวันหยุดราชการทางกองควบคุมพืชและวัสดุ
 การเกษตรก็คงทำเช่นเดียวกับวันราชการ

การตรวจในสถานที่ราชการสำหรับดอกกล้วยไม้ส่งออกจะใช้วิธีแกะกล่องออกแล้ว
 ใช้วิธีลูบตัวอย่างไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 20 ของจำนวนหีบห่อทั้งหมดแต่ครั้งของการส่ง เจ้าหน้าที่
 ตรวจจะสังเกตเห็นกลีบดอกก้านดอกว่ามีโรคติดอยู่หรือเปล่า และหยิบช่อดอกออกตรวจดูว่าภายใน
 กล่องมีสิ่งอื่นซุกซ่อนอยู่หรือเปล่า โดยเฉพาะยา เสพติด ถ้าหากว่าตรวจแล้ว ไม่พบโรคและสิ่งอื่นก็
 จะปิดกล่องดังเดิม เมื่อตรวจจนครบจำนวนตัวอย่างก็จะให้ผู้ส่งติดกาบ เทปสีน้ำตาลรอบ ๆ แล้ว
 ทางเจ้าหน้าที่ก็จะเป็นผู้มัดลวด ชิวตะกั่วประทับตรา เลขประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจ
 บนตะกั่ว และเซ็นชื่อที่หีบห่อนั้น จึงจะเป็นการเสร็จพิธีการตรวจทั้งหมด จากนั้นเจ้าหน้าที่ก็จะ
 กรอกข้อความแสดงว่าพืชได้รับการตรวจแล้วลงในแบบ พ.ก 9 ด้านหลังหน้า 2 ปกติถ้าหาก
 ตรวจพบว่ามีโรคบนพืชที่จะส่งออกจะต้องกำจัดพืชเสียก่อน แต่สำหรับดอกกล้วยไม้ที่พบว่าโรค
 ทางการจะให้ผู้ส่งออกมากลับเลย เพราะวิธีการกำจัดศัตรูพืชโดยการรมยาจะมีผลต่อดอกในแง่
 ทำให้สีเปลี่ยนหรือวิธีการลุ่มยา ก็มีผลทำให้ดอกกล้วยไม้ช้ำได้เช่นกัน

การตรวจในสถานที่ราชการสำหรับต้นกล้วยไม้ที่จะส่งออกมักจะทำการเย็บดกวดอก
 กล้วยไม้ คือจะตรวจทุกต้นว่ามีโรคหรือศัตรูพืชอยู่ตามซอกใบ ต้น หรือแม้แต่น้ำราก เมื่อตรวจครบ
 ทั้งหมดแล้วปรากฏว่าไม่มีโรคหรือศัตรูพืชก็จะทำการติดกาบ เทปสีน้ำตาล มัดลวด และประทับตรา
 ชิวตะกั่ว เช่นเดียวกับดอกกล้วยไม้ แต่ถ้าหากว่าพบโรคหรือศัตรูพืชที่พอจะกำจัดได้ ทางฝ่ายด่าน
 จะรีบกำจัดเสียซึ่งก็ใช้วิธีลุ่มยา รมยาหรือพ่นยาวิธีใดวิธีหนึ่งแล้วแต่เห็นสมควร

ถ้าหากว่าผู้ส่งออกประสงค์จะให้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจพืชหรือผลิตผลพืช
 นอกสถานที่ราชการก็ให้ผู้ส่งออกยื่นแบบ พ.ก 9 ๕ ที่ทำการไว้ก่อนล่วงหน้าในวันราชการ แล้ว
 ค่อยนัด วัน เวลา และสถานที่ไว้กับพนักงานเจ้าหน้าที่เช่นกัน ซึ่งผู้ส่งออกอาจจะติดต่อกับ
 ตนเองหรือโทรศัพท์แจ้งมาก็ได้ และถ้าหากพบโรคหรือศัตรูพืชก็จะให้บริษัทรมยานอกสถานที่กำจัด
 โรคหรือศัตรูพืชแทนหน่วยราชการก็ได้

3. จ่ายค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในแบบ พ.ก 9 ที่ยื่นขอทำใบรับรองปลอดศัตรู

พืช ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ มีดังนี้

ก. ค่าใบรับรองปลอดศัตรูพืชฉบับละ 50 บาท

ข. ค่าป่วยการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานนอกสถานที่ราชการดังนี้คือ

ภาคกลางวัน ชั่วโมงแรก 60 บาท ชั่วโมงต่อไปชั่วโมงละ 20 บาท ภาคกลางคืน ชั่วโมงแรก

60 บาท ชั่วโมงต่อไป ชั่วโมงละ 40 บาท

ค. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ค่ากาจ อดิศรวิชชุ ค่าบรรจุเชื้อพืช
ค่าท่อน้ำ: เจ้าหน้าที่ทั้งหมด ค. จำนวน ๓๓

ส่วนค่าป่วยการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตำแหน่งต่ำกว่าประจำแผนกหรือเทียบเท่า
นั้น ทางกองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตรไม่มีเจ้าหน้าที่ในระดับนี้เลย ดังนั้นค่าป่วยการจึงมักจะ
ใช้ค่าป่วยการดังกล่าวแล้ว

ในกรณีให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกไปปฏิบัติงานนอกสถานที่ราชการจะต้องจ่าย
ค่าพาหนะ เดินทางให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็นและค่าใช้จ่ายไปจริง

ค. ค่าวัสดุห่อหุ้มได้แก่ค่ามัดลวดและชีวตะกั่วซึ่งทางหน่วยราชการจะคิดกล่องละ
5 บาท ถ้าหากว่าผู้ส่งออกไม่มีกล่องใส่ของสิ่งที่มีกล่องกระดาษหลายขนานตายายซึ่งมีแบ่งขาย เป็น
5 ราคา ตั้งแต่กล่องละ 5, 10, 15, 20 และ 25 บาท ตามลำดับ ค่าวัสดุห่อหุ้มจะเสียเฉพาะ
สินค้าที่ส่งไปทางอากาศเท่านั้น ถ้าส่งไปทางเรือจะไม่ต้องเสียค่าวัสดุห่อหุ้มเลย

ง. ค่ายากำจัดศัตรูพืชที่ทางหน่วยราชการจะคิดสำหรับพืชหรือผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีโรค
หรือศัตรูพืชจะขึ้นอยู่กับวิธีกำจัด เช่น วิธีรมยาจะคิดราคา 50 บาท ต่อ 175 ล.บ พืชของพืช
ส่วนการจุ่มยาจะคิดตามจำนวนตันพืชที่จะจุ่ม สำหรับพืชต้นใหญ่ค่าจุ่มครั้งละ 25 บาท โดยจุ่มได้
ไม่เกิน 25 ตัน

เมื่อเจ้าหน้าที่กรอกค่าธรรมเนียมมากน้อยแล้วแต่กรณีลงในตอนท้ายของหน้า
2 ของแบบ พ.ก 9 โดยความเห็นชอบของหัวหน้า แล้วผู้ส่งออกก็จะต้องจ่ายเงินที่ขึ้นค่าขอใบ
รับรองปลอดศัตรูพืชผู้ส่งออกจะได้รับใบเสร็จเมื่อได้ชำระเสร็จเรียบร้อยแล้ว

4. ขั้นตอนสุดท้ายคือ รอรบใบรับรองปลอดศัตรูพืช บกดี เวลาที่ใช้ตั้งแต่ขั้นตอน 1-4

จะประมาณ 1 ชั่วโมง ซึ่งจะเร็วหรือช้าก็ขึ้นกับจำนวนพื้นที่ทั้งหมดที่จะส่งออก แต่ถ้าหากว่า

นายตรวจพบว่ามีโรคพืชและศัตรูพืชอย่างหนึ่งอย่างใด นายตรวจจะต้อง เล่นอหิวหน้างานเพื่อแจ้งให้เจ้าของพืชดำเนินการกำจัดทางใดซึ่งทางหน่วยราชการจะแนะนำให้ เมื่อกำจัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยตรวจผ่านลงคำว่า INSPECTED กำกับแบบ พ.ก 9 แล้ว นายตรวจจะ เล่นอหิวหน้า เพื่อพิจารณาออกใบรับรองปลอดศัตรูพืชซึ่งจะอยู่ตอนท้ายของหน้า 1 ของแบบ พ.ก 9 หากหิวหน้างานพิจารณาแล้วก็จะต้องออกใบรับรองปลอดศัตรูพืชให้โดยการลงนามในใบรับรองปลอดศัตรูพืชแล้วก็จะมอบใบนี้ให้แก่เจ้าของพืชผู้ส่งออกไป เมื่อครบขั้นตอนตั้งแต่ 1-4 จึงจะเป็นการเสร็จพิธีการขอใบรับรองปลอดศัตรูพืช

สำหรับกรณีที่ทางผู้ส่งออกได้แจ้งความจำเป็นให้นายตรวจไปตรวจนอกสถานที่อาจจะเป็น ณ โกดังเก็บของแล้วปรากฏว่าตรวจผ่าน INSPECTED ด้วย เจ้าหน้าที่นายตรวจก็จะให้ใบรับรองปลอดศัตรูพืชที่ติดไว้กับตัวนายตรวจเลย แต่ถ้าหากว่าตรวจแล้วพบโรคหรือศัตรูพืชก็จะให้มีการกำจัดเสียก่อน ซึ่งปกติการรมยาจะต้องใช้เวลาครบ 24 ชั่วโมง เสียก่อนจึงจะสามารถนำของลงเรือได้ และเมื่อของลงเรือแล้วให้ผู้ส่งออกนำสำเนาใบตราส่งสินค้า (BILL OF LADING) ไปยืนยันว่าของลงเรือแล้วที่กองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร เพื่อขอใบรับรองปลอดศัตรูพืช แต่ถ้าหากว่าการรมยาแล้วเกิน 15 วัน จะต้องมีการรมยาใหม่เพราะยาที่รมหมดสภาพแล้วและก็จะต้องดำเนินการในการขอใบรับรองปลอดศัตรูพืชใหม่โดยให้แจ้งต่อเจ้าหน้าที่นายตรวจ เช่นเดิมว่าจะใช้แบบ พ.ก 9 ฉบับเดิมหรือไม่เสียก่อน

2 พิธีการในด้านการปฏิบัติตามระเบียบเพื่อขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า

เนื่องมาจากการค้ากับต่างประเทศที่ทำให้ผู้ส่งออกจำเป็นต้องขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า ซึ่งหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin) คือตราสารแสดงประเภทที่ผลิตสินค้าที่จะจัดทำโดยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย หรือหน่วยงานของรัฐบาล สำหรับบางประเทศ

อาจจะมีความรายการที่นำจะอยู่ในใบรับรองของกงสุล¹ รวมอยู่ในใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า และก็มีเอกสารที่เรียกว่าใบตราส่งสินค้า (C.O.F) ซึ่งเป็นใบรับรองที่ออกโดยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย หรือหน่วยงานของรัฐบาล สำหรับบางประเทศ

¹ ใบรับรองของกงสุล (Consular Invoice) คือตราสารที่ทำขึ้นและลงนามโดยกงสุลของประเทศที่ส่งออกสินค้า เข้าแสดงให้เห็นรายละเอียดการส่งออกสินค้าและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับในประเทศนั้นสำหรับบางประเทศ

ของประเทศไทย ไม่มีข้อความเกี่ยวกับกฎหมายที่ใช้บังคับ ส่วนรายละเอียดสินค้ายังคงมีอยู่ และหนังสือรับรองดังกล่าวนี้จัดทำโดย สภาหอการค้า และหน่วยราชการของรัฐบาลเท่านั้น

สำหรับประเทศไทยมีหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าใช้อยู่ด้วยกัน 2 แบบ

แบบที่ 1 หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าแบบทั่วไป

แบบที่ 2 หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าแบบ เอ

แบบที่ 1 หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าแบบทั่วไปนี้ ผู้ส่งออกจะขอรับหนังสือรับรองฯ ดังกล่าวก็เพื่อแสดงแหล่งกำเนิดสินค้าที่ส่งออกซึ่ง เป็นไปตามข้อตกลงพินระหว่างประเทศซึ่ง นอกเหนือจากข้อตกลงการให้สิทธิพิเศษฯ โดยใช้แบบ เอ ซึ่งจะขอได้ที่ สภาหอการค้า และ งานสิทธิประโยชน์ทางการค้ากองส่งเสริมสินค้าออก กรมการค้าต่างประเทศ (ชั้น 4) กระทรวงพาณิชย์ ทุกวันในเวลาราชการ (โทร 2231481 ต่อ 35) แบบฟอร์มแบบทั่วไปนี้ บางครั้งผู้ส่งออกขอเพื่อไปแสดงแหล่งกำเนิดสินค้าจริง ๆ มิใช่เพื่อรับการลดหย่อนทางภาษีศุลกากร ในระบบ G.S.P. ก็ได้

แบบที่ 2 หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าแบบ เอ นั้นผู้ส่งออกจะต้องขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า เพื่อนำไปแสดงประกอบในการรับสิทธิพิเศษทางด้านศุลกากร ซึ่งมีหน่วยราชการที่มีอำนาจในการออกหนังสือรับรองกำเนิดสินค้าแบบ เอ ได้แก่ งานสิทธิประโยชน์ทางการค้ากองส่งเสริมสินค้าออกดังกล่าวแล้วข้างนี้ และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ก็มีอำนาจออกหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า ได้เช่นกันแต่ เฉพาะสินค้าศิลปหัตถกรรมสำหรับส่งไปสหราชอาณาจักร เท่านั้น แต่ปัจจุบันนี้ผู้ส่งออกศิลปหัตถกรรมส่วนใหญ่มักจะขอหนังสือรับรองฯ จากกรมการค้าต่างประเทศมากกว่า เนื่องจากการออกหนังสือรับรองฯ ที่กรมการค้าต่างประเทศทำโดยตรงและครอบคลุมสินค้าทุกประเภทที่ส่งไปสหราชอาณาจักรด้วย สำหรับหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าแบบ เอ นี้ใช้ได้เฉพาะประเทศที่ระบุไว้ด้านหลังของฟอร์ม เอ เท่านั้น ซึ่งมีทั้งสิ้น 17 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย เบลเยียม แคนาดา เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมันตะวันตก ไอซ์แลนด์ อิตาลี สก๊อตแลนด์ สเปน เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ สหราชอาณาจักร สหรัฐฯ เป็นไปตามข้อตกลงในการให้สิทธิ

พิเศษทางภาษีศุลกากรระหว่างประเทศดังกล่าวที่ตกลงกันให้ใช้แบบ เอ เป็นแบบฟอร์มแสดง แหล่งกำเนิดสินค้า¹

เนื่องจากกล้วยไม้เป็นสินค้าที่อยู่ในข่ายที่ได้รับ G.S.P. เมื่อปี พ.ศ. 2520 ไม่ว่างจะเป็นต้นกล้วยไม้หรือดอกกล้วยไม้ก็ตาม ดังนั้นผู้ส่งออกจึงต้องทำหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าเพื่อนำไปประกอบการขอรับ G.S.P. จากประเทศผู้ส่งเข้าให้ G.S.P. แก่สินค้าพวกกล้วยไม้จากประเทศไทย²

ขั้นตอนในการขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าไม่ว่าแบบใดก็ตามจะมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การแจ้งความจำนง ให้ผู้ประสงค์จะขอรับหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าติดต่อขอรับแบบแจ้งความจำนงขอรับหนังสือรับรองฯ ตามแบบที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 2 แบบ ได้แก่แบบแจ้งความจำนงขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (ORIGIN) และแบบแจ้งความจำนงขอหนังสือรับรองฯ และแบบฟอร์มหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า ซึ่งมีอยู่ 2 แบบด้วยกันได้แก่ หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าแบบทั่วไป ซึ่งชุดหนึ่งมี 5 ใบ และหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าแบบ เอ ซึ่งชุดหนึ่งมี 4 ใบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าผู้ส่งออกจะส่งกล้วยไม้ไปยังประเทศใด และประเทศนั้นเป็นประเทศที่ให้ G.S.P.³ หรือไม่ ซึ่งจะขอได้ทั้งงานสิทธิประโยชน์ทางการค้า กองส่งเสริมค้าออก กรมการค้าต่างประเทศ หรือหน่วยราชการ⁴ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่สำหรับดอกกล้วยไม้ขอได้จากแห่งแรกที่กล่าว นอกเสียจากว่าจะขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าแบบทั่วไปอาจขอได้จากสภาหอการค้าอีกแห่งได้ แบบฟอร์มทั้งหมดที่กล่าว

¹ ฎรายละเอียดยกที่ 6

² ฎรายละเอียดยกที่ 6

³ ประเทศหนึ่งประเทศใดใน 17 ประเทศ ที่กล่าวแล้วในหน้า 74 ก็จะต้องทำแบบขอแบบ เอ ประเทศอื่น ๆ นอกเหนือจาก 17 ประเทศจึงจะทำแบบทั่วไป

⁴ สำหรับสินค้ามาตรฐานนั้นผู้ส่งออกสามารถขอแบบ เอ ได้ที่สำนักงานมาตรฐานสินค้าเมื่อไปขอใบรับรองมาตรฐานสินค้าได้

แล้วนั้นบริการแก่ผู้ส่งออกฟรีไม่ต้อง เสียค่าธรรมเนียมใดใด นอกเสียจากว่า เวลาจะยื่นแบบ
แจ้งความจำนง และหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า จะต้องติดอากรแสตมป์ตามกฎหมายที่แบบ
แจ้งความจำนง 20 ลัต่างค์

2. วิธีการออกแบบ เป็นวิธีการออกแบบฟอร์ม 2 อย่าง

ก. กรอกแบบแจ้งความจำนงฯ เป็นภาษาไทยให้ถูกต้องครบถ้วนและชัดเจน
พร้อมกับเซ็นต์ชื่อและประทับตรา (ถ้ามีตรา) ให้เรียบร้อย

ข. กรอกแบบฟอร์มหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าแบบ เอ หรือแบบฟอร์ม
ทั่วไปแล้วแต่กรณี เป็นภาษาอังกฤษให้ครบถ้วนด้วย ชัดเจนและถูกต้องตรงกับเอกสารที่แนบ
ทุกประการ โดยเว้นว่างช่อง 4 และช่อง 11 ไว้ พร้อมกับเซ็นต์ชื่อประทับตรา (ถ้ามี) ใน
ช่อง 12 ให้เรียบร้อย ส่วนแบบทั่วไปวันตรงที่เจ้าหน้าที่จะเซ็นต์ชื่อรับรองหนังสือตอนท้ายไว้
พยายามอย่าให้มีรอยขีดลบหรือแก้ไข หากส่งสัยให้ถามเจ้าหน้าที่ก่อนพิมพ์ ดังนั้นผู้ที่ได้รับมอบ
อำนาจให้มาติดต่อยื่นแบบแจ้งความจำนง และขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าควรจะเป็น
ผู้ที่มีความรู้พอสมควร สามารถร่างจดหมายชี้แจงอย่างง่ายและพิมพ์ติดได้ ทั้งภาษาไทยและ
ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ประหยัด และประโยชน์ของผู้ส่งออกเอง เพราะ
ทางกรมการค้าต่างประเทศได้จัดเตรียมเครื่องพิมพ์ดีดทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษไว้ให้
สำหรับแก้ไขเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น ที่กรมการค้าต่างประเทศโดยไม่ต้องย้อนกลับไปพิมพ์ที่
สำนักงานของผู้ส่งออกอีก

3. การยื่นแบบแจ้งความจำนงค์และหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า ผู้ประสงค์จะ
ส่งสินค้า ออกต้องยื่นแบบแจ้งความจำนงแบบฟอร์มหนังสือรับรองฯ ที่กรอกเรียบร้อยแล้วและ
พร้อมทั้ง เอกสารประกอบการยื่นขอรับหนังสือรับรองฯ ดังต่อไปนี้

ก. สำเนาใบกำกับสินค้า (Invoice)

ข. สำเนาสำเนาอนุญาตส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักรของกองควบคุมสินค้า
สำหรับสินค้าที่อยู่ในข่ายควบคุมการส่งออก

ค. สำเนาใบรับรองมาตรฐานสินค้าของสำนักงานมาตรฐานสินค้าสำหรับสินค้า
มาตรฐาน

ง. สำเนาใบอนุญาตให้หน้าเมตตีตพันธุยาสูบ ตันยาสูบ ใบยา ยาอัด ยาเส้น หรือ ยาสูบออกไปนอกราชอาณาจักรของกรมสรรพสามิต สำหรับสินค้าใบยาสูบ เวอร์จี้ เฝียร์ฟู้ส เคียว ลังไปประชาคม เศรษฐกิจยุโรป

จ. หนังสือรับรองเงื่อนไขการผลิตสินค้าบางประเภท เช่น สินค้าประเภทสิ่งทอ และผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เป็นต้น หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เป็นต้น หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าของผู้ส่งออกเอง เช่น เพชร พลอย เป็นต้น เพราะการผลิตเครื่องประดับ ผู้ผลิตอาจจะใช้พลอยที่ขุดได้ภายในประเทศไทยเอง หรือ ใช้พลอยที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ เป็นต้น

ฉ. เอกสารอื่น ๆ ที่จำเป็นแก่การพิจารณาเกี่ยวกับวัตถุดิบที่ใช้ เงื่อนไข และ กรรมวิธีการผลิต เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความมั่นใจว่า สินค้าดังกล่าวได้ผ่านการผลิตอย่างถูกต้อง ตามเงื่อนไขที่ประชาคมฯ กำหนด (เฉพาะสินค้าที่จะส่งไปประเทศประชาคมยุโรปเท่านั้น)

ถ้าหากว่าในกรณีที่ผู้ประสงค์จะขอรับหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า ไม่สามารถยื่นใบกำกับสินค้า (INVOICE) พร้อมกับแบบจํานงฯ ก็อนุโลมให้ใช้เอกสารอื่นแทน ก่อนได้ เช่น Pro-Froma Invoice สำเนา L/C สำเนาใบสั่งซื้อหรือสำเนาโทรเลขสั่งซื้อ ตามแต่จะสะดวก จากการศึกษาเรื่องนี้พบว่า เวลาจะส่งกล้วยไม้มันจะใช้เอกสารประกอบการยื่นขอรับหนังสือรับรองฯ ดังนี้คือ สำเนาใบกำกับสินค้าเท่านั้น

การยื่นนั้นจะต้องยื่นต่อเจ้าหน้าที่ก่อนล่วงหน้า ก่อนที่จะส่งสินค้าออกไป ต่างประเทศไม่น้อยกว่า 7 วัน สำหรับสินค้าอื่น ๆ ยกเว้น สินค้าศิลปะหัตถกรรม¹ ตามระเบียบของกระทรวงพาณิชย์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่จะได้มีเวลาพิจารณาว่าสินค้าที่จะขอให้ออกหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้านั้น อยู่ในข่ายได้รับสิทธิพิเศษ หรือไม่และคุณสมบัติถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าหรือไม่ ส่วนการยื่นขอใบรับรองฯ ของกล้วยไม้ที่จะส่งออกก็อยู่ในข่ายสินค้า

¹ จะต้องยื่นก่อนส่งสินค้าออกไปต่างประเทศไม่น้อยกว่า 3 วัน

อื่น ๆ เช่นกัน โดยปกติแล้วการยื่นขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าจะยื่นในวันเวลาราชการที่ทำการดังกล่าวแล้ว (หน้า 74) แต่ถ้าหากว่าผู้ส่งออกต้องการจะขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าในวันหยุดราชการ จะต้องแจ้งความจำนงในวันราชการล่วงหน้า ซึ่งการยื่นก็เช่นเดียวกับที่ทำตามปกติทุกประการ ซึ่งการให้บริการนี้ทางกรมการค้าต่างประเทศไม่คิดค่าบวญการใด ๆ ทั้งสิ้น

ในกรณีที่ผู้ส่งออกไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงพาณิชย์ได้ ก็ให้ทำหนังสือขออนุญาตผ่อนผันพร้อมกับชี้แจงความจำเป็นและเหตุผลที่ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงพาณิชย์ได้แนบไป เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย และหากผู้ใดประสงค์จะส่งสินค้าออกไปพร้อมที่จะยื่นแบบฟอร์มหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าพร้อมกับแบบแจ้งความจำนงฯ แต่ประสงค์จะยื่นภายหลังก็ย่อมจะกระทำได้เช่นกัน

4. การรับหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า เมื่อได้ดำเนินการส่งสินค้าไปต่างประเทศเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้ส่งออกนำหลักฐานแสดงการส่งออก เช่น ใบตราส่งสินค้าทางเรือ (Bill of Lading)¹ ตัวย่อ B/L หรือใบตราส่งสินค้าทางอากาศ (Air Way Bill) หรือใบรับไปรษณีย์อย่างใดอย่างหนึ่ง ไปยื่นต่อเจ้าหน้าที่เพื่อขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าได้ ในกรณีที่การส่งสินค้ามิได้ส่งโดยตรงไปยังประเทศที่นำเข้า ซึ่งส่งผ่านประเทศอื่น ให้ระบุใน B/L ให้ชัดเจน

สำหรับกรณีที่ต้องการจะแก้ไข ยกเลิก ขอใหม่แทนใบที่หาย ให้ทำหนังสือแสดงความจำนง พร้อมกับชี้แจง เหตุผลและแนบหลักฐานซึ่งเป็น เอกสารที่ทางปลายทางแจ้งมาว่า ไม่ได้รับใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าด้วยถ้ามี วิธีแก้ไขนั้นให้ใช้วิธีติดต่อขอความที่ไม่ต้องการออกแล้ว พึงข้อความที่ถูกต้องไว้ข้างบน ไม่ควรใช้วิธีลบ รอยแก้ไขที่ใช้ได้นั้นจะต้องมีลายเซ็นของผู้มีอำนาจออกหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าและตราประทับด้วย

¹ หมายถึงตราสารที่ผู้ขนส่ง (ปกติหมายถึงบริษัทเรือบรรทุกสินค้า) ทำขึ้นเพื่อแสดงว่าได้รับขนสินค้าไปให้แก่บุคคลอื่นคนหนึ่งตามสถานที่ที่กำหนดไว้

² หมายถึงตราสารที่ผู้ขนส่ง (ปกติหมายถึงบริษัทการบินต่างประเทศ) ทำขึ้นเพื่อแสดงว่าได้รับขนส่งสินค้าไปให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งตามสถานที่ที่กำหนดไว้

พิธีการในด้านการปฏิบัติตามระเบียบเพื่อขอใบลู่ทริคัมของที่ส่งออกแบบ ล.ป. 61 และคำเล่นขยายเงินตราต่างประเทศที่ได้มาแบบ ล.ป. 71

3 พิธีการในด้านการปฏิบัติตามระเบียบเพื่อขอใบลู่ทริคัมของที่ส่งออกแบบ ล.ป. 61 นี้ เป็นพิธีการผ่านทางตัวแทนรับอนุญาต¹ สำหรับในการส่งออกนอกราชอาณาจักร แต่ละครั้ง ที่มีมูลค่าเกินกว่าหนึ่งหมื่นบาท ซึ่งพิธีการนี้มีขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับ ข้อ 16 และ ข้อ 17 แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) ออกตามความใน พ.ร.บ. ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ซึ่งมีความว่า บุคคลใดส่งออกนอกประเทศจะต้องได้เงินตราต่างประเทศเป็นค่าของมัน และจะต้องขยายเงินต่างประเท่นั้นแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือ บุคคลที่รัฐมนตรีกำหนด แต่ไม่ับการส่งออกของที่เป็นตัวอย่างสินค้า หรือของสำหรับใช้ส่วนตัว หรือของที่ส่งออกแต่ละครั้งมีมูลค่าไม่เกินที่รัฐมนตรีกำหนด และจากข้อ 9 ที่ระบุว่า ของที่ส่งออกทางไปรษณีย์หรืออากาศยานแต่ละครั้งมีมูลค่าไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ก็ต้องได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศและ เมื่อไม่ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศก็ไม่ต้องทำใบลู่ทริคัมของ ดังนั้นการส่งออกใดก็ตามที่มีมูลค่าแต่ละครั้งเกินกว่าหนึ่งหมื่นบาท จะต้องทำใบลู่ทริคัมของ และดำเนินการขยายเงินตราต่างประเทศดังกล่าวแล้ว แต่ก็มีข้อยกเว้นแก่สินค้าบางชนิดที่ไม่ต้องทำใบลู่ทริคัมของ ดังจะกล่าวต่อไป

นอกจากนั้น จากข้อ 2 ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินฉบับที่ 4 ลงวันที่ 7 พฤษภาคม 2513 ซึ่งมีความว่า บุคคลใดก็ตามที่ประสงค์จะส่งออกออกไปก่อนได้รับเงินตราต่างประเทศเป็นค่าของมัน จะต้องรับรองและแสดงให้เจ้าพนักงานพอใจว่า บุคคลนั้นจะได้เงินตราต่างประเทศเป็นค่าของที่ส่งออกภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ส่งออก และจะขยายเงินตราต่างประเทศที่ได้มานั้นแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือบุคคลที่รัฐมนตรีกำหนด (ตัวแทนรับอนุญาตที่เป็นผู้ออกใบอนุญาตแบบ ล.ป. 61) ภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับเงินมา

¹ตัวแทนรับอนุญาต ได้แก่ สำนักงานใหญ่และสาขาของธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งในกรุงเทพฯ

ซึ่งจะขายเงินตราต่างประเทศได้ก็ต้องยื่นขอคำเล่นขยายเงินตราต่างประเทศที่ได้มาแบบ
 ล.ป. 71 ผ่านตัวแทนอนุญาตเช่นเดียวกับแบบ ล.ป. 61 ในการส่งของออกผู้ส่งออกจะต้อง
 ยื่นใบสุทธิคุมของแบบ ล.ป. 61 พร้อมกับใบขนสินค้าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรด้วย

การส่งออกสินค้าที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องมีใบสุทธิคุมของแบบ ล.ป. 61 ได้แก่

1. ตัวอย่างสินค้า
2. ของใช้ส่วนตัวของผู้เดินทางไปต่างประเทศ
3. เพชร พลอย เครื่องรูปพรรณทองคำและเครื่องรูปพรรณทองคำขาว ที่ผู้เดินทาง
 ผ่านหรืออยู่ที่เข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งระยะเวลาที่กำหนดในตัว เดินทางไปกลับ
 หรือตัว เดินทางผ่านแล้วแต่กรณีนำติดตัวออกไป
4. ของนอกจากที่ได้รับยกเว้นใน (3) ที่ผู้เดินทางผ่านหรืออยู่ที่เข้าในราชอาณาจักร
 ซึ่งระยะเวลาที่กำหนดในตัว เดินทางไปกลับหรือตัว เดินทางผ่านแล้วแต่กรณี นำ
 ติดตัวออกไปแต่ละครั้งมีมูลค่าไม่เกินหนึ่งพันบาท
5. ตู๊ก หรืออย่าง แต่ละครั้งมีมูลค่าไม่เกินหนึ่งพันบาท
6. ภาชนะหรือสิ่งอื่นใดสำหรับใช้บรรจุของทุกชนิดที่ว่างเปล่า ส่งออกไปเพื่อบรรจุสิ่ง
 ของนั้นกลับเข้ามา หรือที่ได้ใช้บรรจุของเข้ามาแล้วส่งกลับคืนออกไป หรือที่ได้ใช้
 บรรจุของส่งออกไปแล้วจะนำกลับเข้ามาภายหลัง
7. फिल्मที่ถ่ายบันทึกแล้ว เมื่อทำการล้างแล้วจะนำกลับเข้ามาภายหลัง หรือฟิล์มภาพยนตร์
 ตลอดจนภาพโฆษณาที่นำเข้ามาฉายตามโรงมหรสพหรือสถานที่อื่นชั่วคราวระยะเวลา
 หนึ่งแล้วส่งกลับคืนออกไป
8. ชิ้นส่วนอะไหล่ของอุปกรณ์เครื่องบินที่ไม่มีการซื้อเงินตราต่างประเทศส่งออกไป
 ชำระที่สำนักงานลำขาของบริษัการบินต่างประเทศ ส่งออกไปชำระที่สำนักงาน
 ลำขาของบริษัการบินต่างประเทศจัดส่งออกไปยังสำนักงานใหญ่
9. น้ำมันที่เติมอากาศยานบินไปต่างประเทศ
10. ของนอกจากที่กำหนดใน (1) ถึง (9) ซึ่งส่งออกไปโดยทางใด ๆ เว้นแต่ทาง
 ไปรษณีย์หรืออากาศยานแต่ละครั้งมีมูลค่าไม่เกินหนึ่งพันบาท
 แต่ผู้ส่งออกจะต้องแจ้งรายการในแบบ ล.ป. 61 สืบโลก ว่าว่าตัวของที่ส่งออก
 ราคาของ วิธชำระเงินค่าของ เงินตราต่างประเทศที่ใช้ชำระค่าของนั้นต่อ
 เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรในขณะยื่นใบขนสินค้า¹

¹ ธนาคารแห่งประเทศไทย, กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินและระเบียบพิธีการ,

ส่วนการส่งออกที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีใบสุทธิตามแบบ ล.ป. 61 และยังไม่ต้อง
แจ้งรายการในแบบ ล.ป. 61 สิวโลก ได้แก่สินค้าดังต่อไปนี้

1. ของซึ่งส่งออกทางไปรษณีย์หรืออากาศยาน แต่ละคร้งมีมูลค่าไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
2. ฟิล์มภาพยนตร์ขาวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งส่งออกทางอากาศยาน
3. แอบบันทึกภาพและเสียงที่ได้บันทึกแล้วซึ่งส่งออกทางอากาศยาน
4. ของซึ่งจำหน่ายในร้านค้าปลอดอากร ณ ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ที่ผู้เดินทาง
ไปต่างประเทศ ผู้เดินทางผ่านหรือผู้ที่เข้ามาในราชอาณาจักรชั่วคราวระยะเวลาที่กำหนดในตัว
เดินทางกลับไปหรือตัวเดินทางผ่านแล้วแต่กรณี นำติดตัวออกไป

และการส่งออกอื่น ๆ ที่ไม่มีลักษณะจะได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศเป็นค่าของที่
ส่งออกดังกล่าวต่อไปนี้ คือ

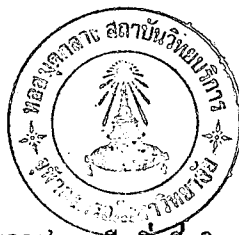
(ก) ของที่รัฐบาล องค์การ สภากาชาดไทย หรือมูลนิธิ บริจาคเพื่อการกุศล
หรือสิ่งที่ยังราชการประจำสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ
ใช้บริโภคหรือรับรอง

(ข) ชิ้นส่วนอะไหล่และอุปกรณ์เรือขนส่งระหว่างประเทศที่บริษัทเรือเดินระหว่าง
ประเทศหรือสำนักงานสำขาหรือตัวแทนส่งออกเพื่อใช้สำหรับซ่อมแซม หรือ

(ค) ชิ้นส่วนอะไหล่และอุปกรณ์เครื่องบินของบริษัทเดินอากาศไทยจำกัด หรือ
บริษัทการบินไทยจำกัดที่ส่งออกไปซ่อมแซมและจะนำกลับเข้ามาภายในระยะเวลาไม่
เกิน 1 ปี นับตั้งแต่วันส่งออกและได้ทำคำรับรองตามแบบที่กำหนดแล้ว¹

โดยเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินให้ตัวแทนรับอนุญาต ๆ แบบ ล.ป. 61 ใน
นามเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินได้ หลังจากที่ได้รับแบบ ล.ป. 61 ซึ่งได้ระบุคำว่า
"No Payment" ไว้ตอนบนแบบ ล.ป.61 ดังกล่าวพร้อมทั้งหลักฐานที่ประกอบด้วย

¹
เรื่องเดียวกัน, หน้า 99-100.

นอกจากที่กล่าวแล้วที่บรรจุในภาชนะหรือสิ่งอื่นใดสำหรับใช้บรรจุของนั้นจะส่งกลับคืนออกไปให้ผู้ขายในต่างประเทศโดยไม่ได้รับชำระเงินตราต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินก็จะให้ตัวแทนรับอนุญาต ๆ แบบ ล.ป. 61 ในนามเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินได้หลังจากที่ได้รับแบบ ล.ป. ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ระบุคำว่า "ภาชนะหรือสิ่งอื่นใดสำหรับใช้บรรจุของจะส่งคืน" ไว้ตอนบนแบบ ล.ป. ที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ แบบ ล.ป. 21, 22 หรือแบบ ล.ป. 61¹ และหลักฐานอื่นที่ประกอบ ส่วนผู้ส่งออกซึ่งของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศออกไปนอกประเทศก็ยื่นแบบ ล.ป. 61 โดยระบุคำว่า "Re-export" ไว้ในตอนบนแบบ ล.ป. 61 และสำแดงว่าได้นำสินค้าเข้ามาตามใบสุทธิแบบ ล.ป. 21 ไต่ผ่านตัวแทนอนุญาตใด เมื่อใดและได้ซื้อเงินต่างประเทศเพื่อชำระค่าของที่นำเข้ามาตามแบบ ล.ป. 22 หรือแบบ ล.ป. 23 เลขที่เท่าใด ผ่านตัวแทนรับอนุญาตใด เมื่อใดไว้ในตอนรายการของที่ส่งออกในหน้า 2 ของแบบ ล.ป. 61 ตัวแทนรับอนุญาตจะอนุญาตแบบ ล.ป. 61 ในนามของเจ้าพนักงานฯ ได้ก็ต่อเมื่อพอใจในรายการในแบบ ล.ป. 61

หลักฐานที่ยื่นประกอบและเงินตราต่างประเทศที่ได้มาจะต้องมีมูลค่าไม่น้อยกว่าที่ได้ชำระไปเป็นค่าของที่ส่งออก

สิ่งสำคัญที่เกี่ยวกับคำขอที่ต้องยื่นเพื่อขออนุญาตตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) ออกตามใน พ.ร.บ. ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 คือตัวแทนรับอนุญาตจะต้องแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอยื่นต่อเจ้าพนักงานผ่านตัวแทนรับอนุญาตเสมอ จะทำการยื่นโดยตรงกับธนาคารแห่งประเทศไทยมิได้เด็ดขาด²

¹ แบบ ล.ป. 21 คือคำขอใบสุทธิการชำระเงิน, แบบ ล.ป. 22 คือคำขอเปิดเล็ดเตอร์ออฟเครดิต, แบบ ล.ป. 23 คือคำขอซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อชำระเงินค่าของที่นำเข้า และแบบ ล.ป. 61 คือคำขอใบสิทธิคุ้มของที่ส่งออก

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 69.

ปกติผู้ส่งออกจะรับชำระของที่ส่งออกเป็นเงินบาทไม่ได้ ยกเว้นในกรณีที่ผู้ส่งออกจะได้รับชำระค่าของที่ส่งออกเป็นเงินบาทจาก บ/ช ประเภท "ฟิง โอนโต้"¹ เจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินได้ใบเมื่อตนเป็นผู้ถือ บ/ช "ฟิง โอนโต้" นั้นเอง หรือมีหนังสือรับรองจากธนาคารรับอนุญาตผู้ถือบัญชีฟิง โอนโต้ ที่เกี่ยวข้องโดยผู้ส่งออกจะต้องระบุไว้ในแบบ ล.ป. 61 ด้วยว่าจะได้รับชำระค่าของนั้นจาก บ/ช ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศใดฝากไว้กับธนาคารใด หรือผู้ถือ บ/ช ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประเภท "ฟิง โอนโต้" จะออกเช็คส่งจ่ายเงินจาก บ/ช อื่น ๆ และเช็คส่งจ่ายเงินฉบับใดก็ได้ผ่านมือไปถึงผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศแล้วจะนำเข้า บ/ช ประเภท "ฟิง โอนโต้" อีกไม่ได้ ซึ่งทั้งนี้รวมถึงการที่ผู้ถือ บ/ช ประเภท "ฟิง โอนโต้" ออกเช็คส่งจ่ายเงินขอรับเงินบาทตาม บ/ช ของตนไปเรียบร้อยแล้วด้วย แต่อย่างไรก็ตามในกรณีที่ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศคนใดประสงค์จะนำเช็คส่งจ่ายเงินจาก บ/ช ประเภท "ฟิง โอนโต้" ที่ตนได้รับเข้า บ/ช ของคนผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ คนนั้นจะต้องแสดงหลักฐานให้เป็นที่พอใจแก่ธนาคารรับอนุญาตด้วยว่าตนได้รับเช็คนั้นมาโดยตรงจากผู้ถือ บ/ช "ฟิง โอนโต้" เช่นเดียวกัน

เงินบาทที่จะนำเข้า บ/ช ประเภท "ฟิง โอนโต้" จะต้องเป็น

- ก) เงินบาทค่าของเงินตราต่างประเทศที่ส่งเข้ามาจากต่างประเทศและขายแก่ตัวแทนรับอนุญาต
- ข) เงินบาทที่โอนจ่ายจาก บ/ช ประเภท "ฟิง โอนโต้" บ/ช อื่น ๆ
- ค) เงินบาทที่จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ที่ต้องด้วยลักษณะที่ระบุได้ในข้อ 35 แห่งคำสั่งให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502.
- ง) ค่าใช้จ่ายที่ผู้ถือ บ/ช ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศฟิง โอนโต้ได้รับตามข้อ 36 แห่งคำสั่งให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502²

การส่งออกกล้วยไม้ไทยที่มีมูลค่าครั้งละหมื่นบาทขึ้นไปจึงจะต้องทำการขอแบบ ล.ป. 61 แล้วเมื่อได้รับเงินตราต่างประเทศค่าของที่ส่งออกก่อนส่งของออกก็จะต้องยื่นแบบ ล.ป. 71 เช่นอ

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 65-66.

² เรื่องเดียวกัน.

ขายเงินตราต่างประเทศนั้นแก่ตัวแทนรับอนุญาต

การขอใบเสนอขายเงินตราต่างประเทศนั้นแก่ตัวแทนรับอนุญาตแบบ ล.ป. 71 จะต้องกระทำก็ต่อเมื่อผู้ส่งออกมีความประสงค์ที่จะขายเงินตราต่างประเทศใดก็ตามให้กับธนาคารในมูลค่ารวมที่แต่ละครั้งเกินกว่า 140 เหรียญสหรัฐ ส่วนการขายเงินตราต่างประเทศลุลงมือก็ตามมีมูลค่ามากน้อยแค่ไหนก็ตามจะต้องยื่นของแบบ ล.ป. 71 จากธนาคารตัวแทนรับอนุญาตทุกครั้ง

ขั้นตอนในการขอใบสุทธิค้ำของที่ส่งออกแบบ ล.ป. 61 ก็คือ

1. ติดต่อกับตัวแทนรับอนุญาตที่ผู้ส่งออกเคยติดต่อเพื่อขอแบบฟอร์มแบบ ล.ป. 61¹ ซึ่งเป็นทั้งคำร้องขอแบบ ล.ป. 61 ในฉบับเดียวกัน ซึ่งประกอบด้วยกัน 6 ฉบับ คือ ฉบับฉบับสีขาว คู่ฉบับสีเหลือง สีเขียว สีชมพู สีฟ้า และสีขาวสำเนา ราคาปกติฉบับละ 25 ดอลลาร์ ทั้งหมดก็ราคา 1.50 บาท สำหรับลูกค้าประจำของตัวแทนรับอนุญาตมักจะได้รับการบริการฟรีไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ วิธีการกรอกแบบ ล.ป. 61 จะใช้วิธีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษให้ครบถ้วนชัดเจนและถูกต้องตรงกับเอกสารที่แนบมาทุกประการ โดยเฉพาะการสำแดงราคาเงินในแบบ ล.ป. 61 ซึ่งตามปกติแล้วราคาจะขึ้นลง แต่ราคาส่งออกไม่ควรจะต้องต่ำกว่าราคาขายส่งในกรุงเทพฯ นัก ซึ่งผู้ส่งออกลำมารถที่จะขอใบค้ำยี่ห้อราคาขายส่งของสินค้ากลัวไม่ได้จาก บริษัทบางกอกฟลาวเวอร์เซ็นต์เตอร์ จำกัด ส่วนการลงลายมือชื่อในแบบ ล.ป. 61 ผู้ส่งออกที่ยื่นจะลงลายมือชื่อบนต้นฉบับโดยสอดกระดาษคาร์บอนสำหรับการลงลายมือชื่อในฉบับคู่กันก็ได้ และประทับตราวางทุกฉบับกำกับไปด้วย การกรอกข้อความต่าง ๆ ในแบบฟอร์มนั้นจะถามได้จากเจ้าหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์ที่ทำการผู้ส่งออกไปรับบริการ

2. การยื่นคำขอแบบ ล.ป. 61 จะต้องยื่นเอกสารประกอบอะไรบ้างขึ้นอยู่กับเงื่อนไขการเรียกชำระเงินที่ผู้ส่งออกได้รับและกรอกลงในฟอร์ม ล.ป. 61 ในข้อ 2 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แบบดังนี้

¹ ดูตัวอย่างแบบฟอร์มแบบ ล.ป. 61 ที่ภาคผนวก

แบบที่ 1 เทอมการเรียกชำระเงินที่ส่งออกไปได้รับชำระล่วงหน้าแล้วก่อนที่จะได้ส่งสินค้าออก และได้นำไปเปลี่ยนให้เป็นเงินบาทเรียบร้อยแล้วโดยกระทำการขอแบบ ส.ป. 71¹ ผ่านทางธนาคารพาณิชย์²

แบบที่ 2 เทอมการเรียกชำระเงินที่จะได้รับหลังจากส่งสินค้าออก อาทิเช่น การได้รับเช็คเดอริออฟเครดิต L/C การโอนเงินโดยทางโทรเลข³ เป็นต้น

เอกสารที่จะต้องไปประกอบการขอแบบ ส.ป. 61 สำหรับสินค้าที่มีการชำระเงินแบบที่ 1 ได้แก่

1. บ/ช รายการสินค้าต้นฉบับและสำเนา 2 ฉบับ
2. สำเนารูปถ่ายของแบบ ส.ป. 71 หนึ่งฉบับ

เอกสารที่จะต้องไปประกอบการขอแบบ ส.ป. 61 สำหรับการชำระเงินแบบที่ 2 คือ บ/ช รายการสินค้า ต้นฉบับและสำเนา 2 ฉบับ และหลักฐานอื่นอย่างหนึ่งอย่างใดดังนี้

1. สัญญาซื้อขาย 1 ฉบับ
2. หลักฐานการโต้ตอบในการซื้อขายหรือฝากขาย 1 ฉบับ
3. สำเนาใบอนุญาตตามกฎหมายใด ๆ (ถ้ามี) เช่น สำเนาใบรับรองมาตรฐานสินค้าของสำนักงานมาตรฐานสำหรับสินค้ามาตรฐาน เป็นต้น

สำหรับการเปิดเช็คเดอริออฟเครดิตไม่ต้องใช้สำเนาสัญญาซื้อขายแต่จะต้องมีสำเนารูปถ่ายเช็คเดอริออฟเครดิตที่เปิดมา 1 ฉบับด้วยเสมอ

¹ ดูรายละเอียดที่เกี่ยวกับการขอแบบ ส.ป. 71 หน้า 86

² คือการที่ผู้ส่งออกนำเอกสารการส่งออกทั้งหมดไปให้ธนาคารพาณิชย์ที่ตนมีบัญชีเงินฝากอยู่เรียกเก็บเงินจากธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ลูกค้าของผู้ส่งออกจะรับมา เมื่อเรียกเก็บได้แล้วจะโอนเงินเข้าบัญชีผู้ส่งออกเป็นอันเสร็จสิ้น

³ คือการที่ลูกค้าที่สั่งซื้อ ณ ต่างประเทศสั่งให้ธนาคารของตนโทรเลขให้ธนาคารของผู้ส่งออกโอนเงินเข้าบัญชีผู้ส่งออกเป็นค่าสินค้านี้ ๆ

3. การรับแบบ ล.ป. 61 เมื่อผู้ส่งออกได้ยื่นแล้ริจ เรียบร้อยพร้อมทั้ง เอกสารประกอบดังกล่าวแล้วอย่างต้น ทางธนาคารพาณิชย์ทั่วประเทศความถูกต้องและจะอนุมัติหมายเลขแบบ ล.ป. 61 และประทับตราของธนาคารนั้น ๆ พร้อมกับลายเซ็นต้นของผู้มีอำนาจไว้ 2 แห่ง ในแบบ ล.ป. 61 ใต้ข้อที่ 3 ทั้ง 6 ฉบับ ถ้าหากว่าการขอแบบ ล.ป. 61 ฉบับใดที่มีการขอแบบ ล.ป. 71 ประกอบมาด้วย เจ้าหน้าที่จะล่ล็กหลัง ล.ป. 61 ว่าได้รับเงินล่วงหน้ามาแล้ว ผู้ส่งออกจะได้รับแบบ ล.ป. 61 ต้นฉบับขาวเพียงฉบับเดียว เพื่อนำไปยื่นต่อทางกรมศุลกากร เวลาที่จะขอตรวจปล่อยสินค้าที่จะส่งออก ส่วนแบบ ล.ป. 61 ฉบับสีฟ้าและเหลืองจะถูกส่งไปยังธนาคารชาติ และฉบับสีชมพูและสีเขียว สีขาวสุดท้ายทางธนาคารพาณิชย์จะเก็บไว้เป็นหลักฐาน เมื่อผู้ส่งออกได้รับแบบ ล.ป. 61 ต้นฉบับสีขาวแล้วก็เป็นอันแล้ริจสิ้นขั้นตอนนี้ สำหรับแบบ ล.ป. 61 ฉบับใดที่ผู้ส่งออกไม่ต้องการใช้จะต้องนำมาคืนให้กับธนาคารพาณิชย์ที่ตนมา ต่าเนินการขอเสีย เพื่อทางธนาคารพาณิชย์จะได้ยกเลิกแบบ ล.ป. 61 นั้น ๆ การดำเนินการขอหรือยกเลิกถ้าหากว่า เอกสารครบถ้วนก็จะใช้เวลาเพียง 1 ชั่วโมง ขอเพียงแต่ว่าผู้ส่งออกจะต้องมาดำเนินการในวัน เวลาทำการของธนาคารพาณิชย์ คือตั้งแต่เวลา 8.30 - 15.30 น.

ขั้นตอนในการขอใบเล่นอขายเงินตราต่างประเทศนั้นแก่ตัวแทนรับอนุญาตแบบ ล.ป. 71

ก็คือ

1) ติดต่อกับตัวแทนรับอนุญาตที่ผู้ส่งออกเคยติดต่อเพื่อขอแบบฟอร์มแบบ ล.ป. 71¹ ซึ่งเป็นทั้งคำร้องขอแบบ ล.ป. 71 และใบเล่นอขายเงินตราต่างประเทศนั้นแก่ตัวแทนรับอนุญาตในฉบับเดียวกัน ซึ่งประกอบด้วยกัน 3 ฉบับ คือต้นฉบับสีขาว ฉบับสีชมพูและสีเขียว ราคาปกติฉบับละ 25 ส่ต่างค์ ทั้งหมดก็ราคา 0.75 บาท สำหรับลูกค้าประจำของตัวแทนรับอนุญาตมักจะได้ฟรี เช่นเดียวกับแบบ ล.ป. 61 วิธีการกรอกแบบ ล.ป. 71 จะใช้วิธีพิมพ์เป็นภาษา อังกฤษให้ครบถ้วนชัดเจนและถูกต้อง ปกติการขอแบบ ล.ป. 71 ไม่ต้องมีเอกสารอื่นประกอบเลย เพียงแต่ผู้ที่มาขอ

¹ ดูตัวอย่างแบบฟอร์มแบบ ล.ป. 71 ที่ภาคผนวก

จะต้องมายื่นแบบ ล.บ. 71 พร้อมกับบรรณบัตรหรือเช็คที่ผู้ส่งออกต้องการจะขายแก่นาคารเท่านั้น ผู้ยื่นจะต้องประทับตรายางทุกฉบับและเซ็นต์ลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย แต่ถ้าหากเจ้าตัวมากระทำเองไม่ได้ ก็อาจจะส่งผู้อื่นมาทำแทนได้แต่จะต้อง เซ็นต์ชื่อประทับตราบนแบบ ล.บ. 71 ให้เสร็จเรียบร้อยก่อนที่จะมายื่น สำหรับการขอแบบ ล.บ. 71 ก็คือการระบุวัตถุประสงค์ว่าเงินที่โอนมาเพื่ออะไรซึ่งจะต้องเป็นไปตามความจริง ปกติผู้ประสงค์จะขอทำแบบ ล.บ. 71 มักจะพิมพ์แบบ ล.บ. 71 มาเอง แต่ถ้าหากว่าพิมพ์มาเองไม่ได้จะให้เจ้าหน้าที่ธนาคารพาณิชย์พิมพ์ให้ก็ต้องเป็นเวลาเย็น

2) การรอเบอร์ที่ธนาคารพาณิชย์อนุมัติแบบ ล.บ. 71 ที่ยื่นไปเมื่อเจ้าหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์จะตรวจสอบความถูกต้องของการกรอกแบบ ล.บ. 71 เรียบร้อยแล้วจะออกเบอร์ให้พร้อมกับประทับตราและเซ็นต์ชื่อโดยผู้มีอำนาจตอนท้ายของแบบ ล.บ. 71 ทุกฉบับ ผู้ยื่นจะได้เพียงแต่เบอร์อนุมัติแบบ ล.บ. 71 เท่านั้น ส่วนต้นฉบับขาวจะถูกส่งไปยังธนาคารชาติ ฉบับสีชมพูจะถูกส่งไปสำนักงานใหญ่ของธนาคารนั้น ๆ และฉบับสีขาวธนาคารก็จะเก็บไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าหากผู้ส่งออกจำต้องใช้สำเนาแบบ ล.บ. 71 เมื่อผู้ยื่นได้เบอร์เสร็จเรียบร้อยก็เป็นอันเสร็จพิธีการนี้แล้ว

การดำเนินการขอแบบ ล.บ. 71 ก็สามารถทำได้ในเวลาทำการของธนาคารตั้งแต่เวลา 8.30 - 15.30 น. และมักจะใช้เวลาทั้งสิ้นในการขอเพียง 1 ชั่วโมง ถ้าหากว่าการกรอกข้อความถูกต้องหมดทุกอย่าง

4

พิธีการในด้านการปฏิบัติตามระเบียบเพื่อขอผ่านด่านศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพฯ

เนื่องจากกล้วยไม้เป็นสินค้าประเภทนำเข้าเกือบได้ง่าย ดังนั้น สิ่งจำเป็นต้องใช้การขนส่งทางอากาศเป็นส่วนใหญ่ การขนส่งทางอากาศก็จะส่งออกทางท่าอากาศยานกรุงเทพฯ แต่ก่อนที่จะส่งออกนอกราชอาณาจักร จำต้องปฏิบัติตามกฎหมายศุลกากร เกี่ยวกับของที่ส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งพอจะแยกออกได้เป็น 2 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ

- ก. ขั้นตอนในการยื่นใบขนสินค้าที่จะส่งออก
- ข. ขั้นตอนในการตรวจสอบปล่อยสินค้าที่จะส่งออก

ก. ขั้นตอนในการยื่นใบขณสินค้าที่จะส่งออก

การส่งออกต้องมีใบขณสินค้าเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 45 แห่ง พ.ร.บ. คู่ศกการ พ.ศ. 2469 เกี่ยวกับการส่งออกไว้ว่า ก่อนที่จะส่งของใด ๆ ออกนอกราชอาณา ศกรต้องยื่นใบขณสินค้าโดยถูกต้อง และต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนตามกฎหมายอื่น¹ ที่เกี่ยวข้องกับการคู่ศกการด้วย เว้นแต่จะได้รับผ่อนผันตามมาตราเดียวกันในวรรคก่อน เป็นอันว่าก่อนส่งของ ออกต้องทำใบขณสินค้าออกอย่างแน่นอนในเมื่อต้องการเสียภาษีอากรออกก่อนบรรทุก การทำ ใบขณสินค้าส่งต้องทำตอนเสียภาษีอากรขาออก (มาตรา 10) ระเบียบนี้เป็นระเบียบของการส่ง- เสริมสินค้าออกแก่ผู้ส่งออก ดังนั้นสินค้าออกส่วนใหญ่จึงจะได้รับการยกเว้นภาษีอากรขาออก แต่ยังมีสินค้าอีกหลายประเภทที่ต้องเสียภาษีอากรขาออก ดังจะกล่าวต่อไปนี้

- 1) ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ไม่ว่าจะเป็ข้าวเปลือก ข้าวสาร ข้าวกล้อง ข้าวหึ่ง ปลายข้าวหรือรำ
- 2) เศษโลหะทุกชนิด
- 3) หนัง โคและหนังกระเปือ ไม่ว่าจะเป็หนังดิบหรือหนังที่ฟอกแล้ว (ไม่รวมถึง เศษตัด เศษที่ใช้ไม่ได้ และผง ซึ่งไม่สามารถนำไปใช้ในอุตสาหกรรมทำหนัง และ อุตสาหกรรมผลิตหนัง
- 4) ยางของต้นยางตระกูลฮีเรีย ไม่ว่าจะเป็ยางแผ่น ยางแท่ง เศษยาง ยาง ก้อน น้ำยางหรือขี้ยางจากต้นยาง ยางบนดินหรือบนเปลือกต้นยาง รวมทั้งยางในลักษณะ อื่นซึ่งยังอยู่ในสภาพวัตถุดิบ
- 5) ไม้ รวมทั้งไม้แปรรูป แต่ไม่รวมถึงไม้ที่ได้จัดทำเป็ของสำเร็จรูป ซึ่งไม่ เหมาะที่จะนำไปแปรรูปเป็นอย่างอื่น

¹ได้แก่กฎหมายอื่น ๆ นอกจากกฎหมายคู่ศกการ ที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับของที่จะส่งออกเช่น ห้ามส่งออกโดยเด็ดขาดก็มี ซึ่งจัดเป็ของต้องห้ามตามกฎหมายคู่ศกการหรือจะส่งออกก็ต้องปฏิบัติ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ซึ่งจัดเป็ของต้องจำกัดตามกฎหมายคู่ศกการ ตัวอย่างกฎหมายอื่นที่ เกี่ยวกับการคู่ศกการขาออกได้แก่ พ.ร.บ. ควบคุมยาง พ.ศ. 2481 พ.ร.บ. แร่ พ.ศ. 2510 เป็นต้น

6) เส้นไหมดิบที่ยังมิได้ตีเกลียว และ เส้นด้ายที่ทำด้วยไหม ยี่ไหมหรือเคาะไหม ถึงแม้สินค้าที่ส่ง ออกจะไม่ต้อง เสียภาษีซึ่งกล่าวไว้ตามก็จะต้องจัดทำใบขนสินค้า ก่อนตรวจ ของ เช่นกัน กล้วยไม้ก็ เป็นสินค้าที่ส่ง ออกที่ได้รับยกเว้นภาษีอากรขาออกเช่นกัน ดังนั้น ถ้าจะตัดทำก็ต้องทำก่อนตรวจของ เพื่อเข้าไปบรรทุกส่ง ออก ส่วนการจัดทำใบขนสินค้า ขาออกต้องปฏิบัติตามมาตรา 47 แห่ง พ.ร.บ. คู่ศกากร พ.ศ. 2468 ซึ่งบัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา 47 ก่อนจะขนของใด ๆ ลง เรือหรือย้ายขนไปเพื่อบรรทุกส่ง เรือส่ง ออก ไปนอกราชอาณาจักร ให้ทำใบขนสินค้า เป็นสองฉบับมีข้อความต้องกันตามแบบที่กำหนดไว้ (ใบแนบ 5) ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้รับไว้¹

แบบใบขนสินค้าขาออกซึ่งแนบท้ายกฎหมายคู่ศกากร โดยมีชื่อเรียกว่า ใบแนบ 5 นั้นเดิมได้แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ ใบแนบ 5 (ก) เป็นแบบใบขนสินค้าขาออกสำหรับสินค้า อื่นนอกจากข้าว และใบแนบ 5 (ข) เป็นใบขนสินค้าขาออกสำหรับข้าว เนื่องจากความ วิวัฒนาการของการคู่ศกากรมาตรา 19 แห่ง พ.ร.บ. คู่ศกากรฉบับที่ 8 จึงให้อำนาจ แก่อธิบดีกรมคู่ศกากรที่จะเปลี่ยนแปลงรายการได้ตามความเหมาะสมในทางปฏิบัติจึงได้มี การเปลี่ยนแปลงแบบและรายการเรื่อยมา จนกระทั่งได้มีการเก็บภาษีการค้าสำหรับสินค้า บางประเภทที่ส่งออกนอกราชอาณาจักรที่กรมคู่ศกากร เมื่อปี พ.ศ. 2513 กรมคู่ศกากร ต้องกำหนดแบบใบขนสินค้าขาออกขึ้นใหม่ เพื่อใช้เก็บภาษีการค้าพร้อมกันด้วย ตามคำสั่ง ท้าวไปกรมคู่ศกากรที่ 10/2513 เรียกว่า ใบขนสินค้าขาออกและแบบแสดงรายการการค้า ซึ่งได้ใช้มาตราบเท่าทุกวันนี้²

เท่าที่ศึกษาหัวข้อนี้มา ใบขนสินค้าขาออก 1 ชุด มีต้นฉบับหนึ่งฉบับสีเขียวและสำเนาอีก 4 ฉบับสีส้ม เพื่อสนองความต้องการของราชการโดยจัดส่งสำเนาไปยังกรมสรรพากร สำนักงาน ก.ต.ป. กองประมวลสถิติ และกองคู่ศกากรของกรมคู่ศกากร แต่เมื่อไม่กี่ปีมานี้เอง สำนักงาน ก.ต.ป. ถูกยุบไป ดังนั้นจึงเหลือสำเนา 1 ฉบับ ซึ่งผู้ส่งออกจะได้กลับเมื่อเสร็จสิ้นการยื่นใบขน

¹ ฤทธิล ธิสุทรจินดา, พิกัดอัตราคู่ศกากรแก้ไขถึงวันที่ 30 เมษายน 2519 (กรุงเทพฯ มหานคร : โรงพิมพ์อักษรสารการพิมพ์, 2519), หน้า 263-265.

² ประพันธ์ เนตรนพรัตน์, คำบรรยายกฎหมายคู่ศกากร (กรุงเทพฯ มหานคร : สำนัก พิมพ์ศึกษาสัมพันธ์, 2517), หน้า 97.

สินค้า ผู้ส่งออกสามารถขอใบขนสินค้าขาออกได้ฟรีที่ EXPORT ENTRY ที่ด่านศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพ ฝ่ายพิธีการในวันเวลาราชการ 9.00 - 16.30 เท่านั้น ก่อนจะยื่นใบขนสินค้า ก็จะต้องกรอกข้อความแสดงรายการในใบขนสินค้าตามแบบพิมพ์ของกรมศุลกากร¹ เท่านั้น ผู้ส่งออกจะแสดงรายการดังต่อไปนี้ในใบขนสินค้าคือ

- ก. ชื่อ
- ข. คุณภาพ
- ค. ปริมาณ
- ง. น้ำหนัก
- จ. ราคา แท้จริงในท้องตลาด
- ฉ. รายการอื่น ๆ ตามแต่อธิบดีจะต้องการ
- ช. และให้ลงนามรับรองในใบขนสินค้าว่าข้อความที่แสดงไว้เป็นความจริง

บรรดาใบขนสินค้าให้ทำและถือไว้ เป็นภาษา อังกฤษหรือภาษาไทย ซึ่งรวมบังคับถึง เอกสารที่จะยื่นประกอบการขอใบขนสินค้าด้วย ถ้า เอกสาร เป็นภาษาอื่นก็ต้องแปลให้เป็นภาษาไทยหรือ ภาษา อังกฤษ เพื่อใช้แสดงในใบขนสินค้า ปกติจะใช้วิธีพิมพ์ แต่ถ้าหากว่าผู้ส่งออกไม่สามารถพิมพ์ ก็ควรจะเขียนตัวบรรจง เล่มอ สำหรับการส่งออกด้วยไม้นั้นควรจะได้อักษรรายละเอียดวิธีการออก สำหรับสินค้าส่งออกด้วยไม้นั้น

ถ้าเกิด สำหรับกล้วยไม้ก็จะมีการเกิดภายในประเทศ

ทำหรือที่ส่งออก สำหรับกล้วยไม้ที่ส่งออกทางอากาศจะส่งออกที่ท่าอากาศยานกรุงเทพ

ชื่อพาหนะ สำหรับกล้วยไม้ที่ส่งออกทางอากาศจะระบุคำว่า "BY PLANE"

อัตราแลกเปลี่ยน สำหรับกล้วยไม้จะใช้อัตราใดก็ต้องบอกเทียบเงินต่างประเทศเป็นเงินบาทเล่มอ

ขยายไปยังประเทศ ก็พิจารณาว่าประเทศปลายทาง เป็นประเทศอะไรก็ระบุประเทศนั้น

¹ ดูตัวอย่างใบขนสินค้าตามแบบพิมพ์ของกรมศุลกากรที่ภาคผนวก

เครื่องหมายและเลขหมาย¹ สำหรับดอกกล้วยไม้อาจจะใช้เครื่องหมายการค้าแทนก็ได้ และจะต้องแสดง เครื่องหมายดังกล่าวและ เลขหมายในเอกสารที่เกี่ยวข้องและบนหีบห่อ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการขนส่งระหว่างประเทศเพื่อจะได้แยกผู้รับผู้ส่งได้สะดวก

จำนวนและลักษณะหีบห่อ สำหรับดอกกล้วยไม้มักจะแสดง เป็นที่ BUNDLE หรือ CARTON (ก็้อในแต่ละกล่อง)

ปริมาณ แสดงยอดรวมว่ามีปริมาณทั้งหมดกี่กล่อง (หน่วยที่แสดงจะขึ้นกับมาตราหน่วยที่แสดง ในช่องจำนวนและลักษณะหีบห่อ)

น้ำหนักสุทธิ สำหรับดอกกล้วยไม้หนักน้ำหนักสุทธิที่แสดงแต่ละกล่องจะตกประมาณ 7-8 ก.ก. กล่องเปล่า ๆ แต่ละกล่องจะมีน้ำหนักประมาณ 1 ก.ก. น้ำหนักทั้งหมดจะตกประมาณกล่องละ 10 ก.ก. เวลาแสดงน้ำหนักสุทธิจะแสดงน้ำหนักกล้วยไม้ล้วน ๆ ไม่รวมสิ่งอื่นใด และเป็นน้ำหนักสุทธิทั้งหมดของดอกไม้ที่ส่ง ออกล้วน ๆ ในแต่ละครั้งด้วย

ชนิดของ สำหรับดอกกล้วยไม้ก็จะระบุ ว่า "ดอกกล้วยไม้ลัด" ถ้าเป็นต้นจะระบุ ว่าต้นกล้วยไม้ลัด-

ประเทศปลายทาง จะเป็นประเทศปลายทางเดียวกันที่ได้รับในช่องขายไปยังประเทศราคาตามเอกสารการค้า สำหรับดอกกล้วยไม้ผู้ส่งออกจะต้องแสดงราคาสูงกว่าราคาตลาดในประเทศ ซึ่งปกติราคาจะต้องไม่น้อยกว่า 2 เหรียญสหรัฐ ต่อกล้วยไม้หนัก 1 กิโลกรัมราคาสำหรับประมาณเงินอากร เช่นเดียวกับราคาที่แจ้งในช่องราคาตามเอกสารการค้า

ประเภทกีดและอัตราอากร สำหรับกล้วยไม้จะระบุ ว่า "ประเภท 8 ภาค 3 และยกเว้นอากรหรือ "FREE"

¹ ตามมาตรา 118 แห่ง พ.ร.บ. คู่สัญญา พ.ศ. 2469 บัญญัติไว้ว่า บรรดาสิ่งของซึ่งมีชื่ออยู่ข้างในต้องมีเครื่องหมายและหมายเลขและต้องแสดง เครื่องหมายและ เลขหมาย เช่นว่านั้นลงไป ในเอกสารทุกฉบับที่เกี่ยวข้องด้วยของมัน

รหัสประเภทชนิดการค้าและรายการ สำหรับกล้วยไม้จะระบุรหัสว่า "210"

ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่ต้องกรอกยกเว้นชื่อผู้ส่งออก ทะเบียนการค้า เลขที่ และที่ตั้งสถาน
การค้า และหมายเลขโทรศัพท์จะต้องกรอกด้วยตัวบรรจง เล่มอ และใบขนสินค้าฯ ละถือว่าสม-
บูรณ์ก็ต่อเมื่อผู้มีอำนาจลงนามในใบขนสินค้า ยื่นได้แก่บุคคลมีอำนาจลงนามตามกฎหมายในฐานะ
ตัวการ¹ ได้เซ็นตรามือชื่อรับรองไว้ได้ข้อความที่กรมศุลกากรได้พิมพ์ข้อความว่า "ข้าพเจ้าขอ
รับรองว่ารายการที่แสดงในใบขนสินค้าและแบบแสดงรายการการค้านี้ถูกต้องและครบถ้วนตาม
ความเป็นจริง" ไว้ในใบขนสินค้าฯ ดังกล่าวแล้วจึงเขียนหรือประทับตราบอกตำแหน่งของตนใน
บริษัทห้างร้านพร้อมทั้งชื่อบริษัทห้างร้านนั้น ๆ ด้วย ถ้าให้ตัวแทนลงลายมือชื่อในใบขนสินค้าก็ให้
เขียนหรือประทับตราชื่อบริษัทห้างร้านซึ่งตนได้รับแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนเสียก่อน แล้วจึงลงลายมือ
ชื่อของตนและพร้อมกับการติดแสตมป์ต้นฉบับ 60 สติงค์และที่สำเนาฉบับละ 50 สติงค์ ดังนั้นจะ
เสียค่าอากรแสตมป์ในการยื่นใบขนสินค้าทั้งสิ้น 2.60 บาท ก่อนที่จะยื่นใบขนสินค้าฯ ดังกล่าวที่
EXPORT ENTRY พร้อมด้วยเอกสารดังต่อไปนี้

- 1) บัญชีราคาสินค้า 1 ชุด ซึ่งจะเป็นเอกสารที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ส่งออก
ผู้รับ ชนิดของ น้ำหนักสุทธิ น้ำหนักพร้อมของห่อหุ้ม ราคาต่อหน่วย เมืองปลายทางและราคาทั้งหมด
- 2) ใบสุทธิแบบ ล.ป. 61² (สีขาว) 1 ฉบับ กรณีที่ส่งออกเกินกว่าหนึ่งหมื่นบาทในแต่ละ
ครั้ง อย่างไรก็ตามก็ตีพิมพ์แล้ว

กระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาตฉบับที่ 12 ลงวันที่ 18 พฤษภาคม
2515 มุ่งเน้นไม่ต้องยื่นใบสุทธิแบบ ล.ป. 61 แต่ให้แจ้งรายการในแบบ ล.ป. 61
(สีดอก) โดยไม่ต้องยื่นใบสุทธิแบบ ล.ป. 61 ผ่านธนาคาร เพียงแต่ให้กรอกรายการ
ตามที่ต้องการ ๗ ที่ทำการศุลกากรได้เลขสำหรับสินค้าบางประเภท ยิ่งกว่านั้นสำหรับ
ของบางประเภทก็ไม่ต้องยื่นใบสุทธิแบบ ล.ป. 61 หรือไม่ต้องแจ้งรายการในแบบ
ล.ป. 61 (สีดอก) เลยก็ได้³

¹ ดูรายละเอียดในบัตรตัวอย่างลายมือชื่อผู้จัดการ หน้า 110-114

² ดูรายละเอียดเกี่ยวกับใบสุทธิแบบ ล.ป. 61 ดูจากหน้า 79-86

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 160.

- 3) ใบรับรองปลอดศัตรูพืช¹ กรณีที่ได้มีการนำกล้วยไม้ไปผ่านการตรวจจากกรมวิชาการเกษตร บางเขน ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของประเทศปลายทาง
- 4) บัตรตัวอย่างลายมือชื่อของผู้จัดการ² ที่ได้ทำกับกรมศุลกากรคลองเตย
- 5) บัตรตัวอย่างลายมือชื่อผู้รับมอบอำนาจ³ ที่ได้ทำกับกรมศุลกากรเช่นกัน ในกรณีที่ผู้จัดการมอบอำนาจให้ผู้อื่นมาดำเนินการแทนในการยื่นใบขนสินค้า

ผู้ยื่นจะนำใบขนสินค้าและเอกสารดังกล่าวแล้วที่ EXPORT ENTRY เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจปล่อยลายเซ็น เมื่อถูกต้องแล้วเจ้าหน้าที่จะได้ลงลายมือชื่อพร้อมวันที่และเวลาไว้เป็นหลักฐาน แล้วจึงนำใบขนสินค้าไปยังเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่ส่งสารให้เจ้าพนักงานผู้ใดเป็นผู้ตรวจปล่อยใบขนสินค้าฉบับนั้น โดยเขียนตัวเลขลงในใบขนสินค้าแทนชื่อผู้ตรวจปล่อย (CHECKER) ต่อจากนั้นจึงนำใบขนสินค้าไปยังเจ้าหน้าที่ตามหมายเลขในใบขนสินค้า เพื่อตรวจปล่อยรายการที่แสดงในใบขนสินค้า เมื่อผู้ตรวจปล่อยลงนามรับรอง อันถือได้ว่าไม่พบความบกพร่องแล้วให้นำใบขนสินค้าไปให้หัวหน้าแผนกหรือผู้ทำการแทนส่งการตรวจที่มุมบนด้านซ้ายของใบขนสินค้า สำหรับกล้วยไม้ซึ่งได้รับการยกเว้นภาษีอากรขาออก เจ้าหน้าที่ก็จะออกเลขที่การยกเว้นอากรด้วย และจะทำการเก็บสำเนาของใบขนสินค้าไว้ 3 ฉบับ เสร็จแล้วก็จะคืนต้นฉบับใบขนสินค้าให้กับผู้ส่งออก เพื่อนำใบขนสินค้าที่รับคืนมาไปยื่นต่อแผนกพิธีการส่งออกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อลงบัญชีและประทับตรารับรองอายุใบขนสินค้าโดยหัวหน้าแผนกหรือผู้รับมอบหมายจะเป็นผู้ลงนามและประทับตราสมบูรณ์รับรองใบขนสินค้านั้น ๆ เป็นอันเสร็จพิธีการในการจัดทำใบขนสินค้า ให้นำต้นฉบับใบขนสินค้านั้น ๆ ไปยื่นต่อกองตรวจสินค้าขาออก เพื่อรับการตรวจปล่อยต่อไป ใบขนสินค้าที่ได้รับการประทับตราสมบูรณ์แล้วจะมีอายุใช้ได้ 21 วัน นับแต่วันที่ได้รับอนุมัติ ดังนั้นผู้ส่งออกกล้วยไม้

¹ ุรายละเอียดเกี่ยวกับใบรับรองปลอดศัตรูพืช ดูจากหน้า 68-73

² ุรายละเอียดเกี่ยวกับบัตรตัวอย่างลายมือชื่อผู้จัดการ ดูจากหน้า 112-114

³ ุรายละเอียดเกี่ยวกับบัตรตัวอย่างลายมือชื่อผู้รับมอบอำนาจ ดูจากหน้า 114-117

ส่วนใหญ่จะมาดำเนินการยื่นขอใบขนสินค้าไว้ก่อน จากอดีตมักจะมีผู้ส่งออกมายื่นขอทำใบขนสินค้าสำรองไว้ประมาณ 10 - 20 ชุด ในวันศุกร์เป็นจำนวนมากเก็บไว้รอเมื่อมีสินค้าจำนวนมากพอที่จะส่งออกไปได้ทันที ไม่ต้องรอยื่นใบขนสินค้าก็จะทำให้เสียเวลา และเพื่อป้องกันการเสี่ยงของการตกเครื่องอินตันเนื่องจากสายการบินไม่ล่ามารถจะรับบรรทุกไว้ได้หมดโดยจะทำใบขนสินค้าไว้หลาย ๆ ฉบับ แต่จำนวนมูลค่าไม่เกิน 10,000 บาท เพื่อจะได้ไม่ต้องยื่นทำใบสุทธิคัมของแบบ ล.บ. 61 สำหรับใบขนสินค้าที่ไม่ต้องการจะใช้ต่อไปจะต้องแจ้งการยกเลิกที่ด่านศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพฯ เช่นกัน สำหรับบริษัทส่งออกรายใหม่ ๆ อาจจะได้รับ การช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ในด้านความเข้มงวดบ้าง เพราะสินค้าออกประเภทกล้วยไม้ไม่จำเป็นต้องเสียอากรใด ๆ อยู่แล้ว และสำหรับผู้ส่งออกรายใหม่ ๆ ก็ยังไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการทำใบขนสินค้านัก ดังนั้นผู้ส่งออกอาจจะขอคำแนะนำเกี่ยวกับพิธีการศุลกากรทั้งหมดฟรีได้จากหัวหน้างานประชาสัมพันธ์และบริการ ที่ด่านศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพฯ โทรศัพท์ 5236200 ได้ทุกวันเวลาราชการ

ข. ขั้นตอนในการตรวจปล่อยสินค้าที่จะส่งออก

เมื่อผู้ส่งออกได้ดำเนินการเรื่อง เอกสารในใบขนสินค้า เสร็จแล้ว ก็ถึงขั้นการนำสินค้าทุกชนิดที่ส่งออกทุกประเภท (นอกจากของที่ได้รับสิทธิพิเศษ) ไม่ว่าจะต้องอากรขาออกหรือค่าภาคหลวงหรือหาไม่ ก่อนที่จะนำไปบรรจุทุกเครื่องบนไปยังประเทศปลายทางต้องได้รับการตรวจจากเจ้าหน้าที่ศุลกากร เสียก่อน ซึ่งจะขอทำการตรวจปล่อยได้ที่ท่าศุลกากร (กองตรวจสินค้าขาออก) ณ ที่คลังสินค้าคลังสินค้าในลำคลองของกรมศุลกากร วันแต่ ย้าว และ ยาง จะนำไปตรวจ ณ โรงสีข้าว หรือโรงเก็บข้าว หรือโรงเก็บแร่ โรงเก็บยาง อันได้รับอนุมัติตามมาตรา 7 (4) แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. 2469 สำหรับสินค้าโดยทั่วไป ถ้าสังเกตการสั่งการตรวจของแผนกพิธีการส่งออก จะพบว่ามีความอย่างเดียวกันว่า "ให้นำมาตรวจที่ศุลกากรคุมสิ่งและลัทธิรายการบรรทุกด้วย" แต่สินค้าข้าว แร่ ยาง เพียงแต่สั่งการตรวจเฉย ๆ โดยไม่ระบุสถานที่ เพราะสถานที่ตรวจนั้น หัวหน้ากองตรวจสินค้าขาออกหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจะเป็นผู้อนุญาตตามสถานที่ที่ผู้ส่งออกขอไว้ที่มุมบนหลังใบขนสินค้า เมื่อเห็นว่า

สถานที่ถูกต้อง กล่าวคือ เป็นสถานที่ที่ได้รับอนุมัติตามกฎหมายแล้ว ส่วนการอนุมัติโรงเก็บข้าว
แร่ และยาง เพื่อการตรวจและเก็บนั้น ต้องยื่นคำร้องพร้อมด้วยแผนผังต่อแผนกพิธีการ กรม
ศุลกากรซึ่งจะให้กองตรวจสินค้าขาออกส่งเจ้าหน้าที่ไปพิจารณาและขีดเส้นแสดง เขตที่จะตรวจ
เก็บและบรรทุกสินค้าขึ้นรถขึ้นหนึ่ง เมื่อกรมศุลกากรอนุมัติแล้วก็ขึ้นส่งกรมตรวจท่า เวลาซึ่ง
ที่นั้นยังคงอยู่ไม่เปลี่ยนแปลงในทางก่อสร้างและระเบียบการ ทั้งต้องชำระค่าธรรมเนียมเป็น
รายปีตามในแบบ ค. 6 ปีละ 600 บาท สำหรับท่าอากาศยานกรุงเทพฯ และ 250 บาทสำหรับท่าอื่น ๆ
สำหรับสินค้าอื่น ๆ ก็จะขอรับเจ้าหน้าที่ ๆ ไปตรวจ ณ ที่อื่นนอกจากท่าศุลกากรแล้วต้องขอ
อนุมัติพิเศษจากอธิบดีกรมศุลกากรเป็นลายลักษณ์อักษร การอนุมัติให้ตรวจสินค้า ณ ที่อื่นได้ด้วยก็
เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ส่งออก เพราะสินค้าบางชนิดมีจำนวนมาก และจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย
อย่างมากเกินไปสำหรับการขนย้ายไปตรวจที่ทำศุลกากร เช่น ไม้แปรรูป เป็นต้น กรมศุลกากร
ได้สังเกตเห็นว่า หากผู้ส่งออกต้องยื่นคำร้องขออนุมัติกรมศุลกากรทุกรายไปอาจเกิดความล่าช้า จึง
ได้มอบหมายให้ผู้อำนวยการกองพิธีการนำเข้า และส่งออกเป็นผู้อนุญาตแทนสำหรับสินค้าบาง
ประเภทอันมีเกลือ ไม้ สัตว์มีชีวิต ของใช้ส่วนตัว และข้าวโพด เมื่อได้รับอนุมัติให้ตรวจนอก
สถานที่แล้ว ต้องนำใบขนสินค้าไปยังแผนกพิธีการส่งออกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อขอแก้สถานที่ที่ส่งตรวจ
ไว้เดิม หลังจากนั้นจะนำใบขนสินค้าไปยังกองตรวจสินค้าขาออกเพื่อรับเจ้าหน้าที่ไปทำการตรวจ
ปล่อยต่อไป เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจมีนายตรวจและสารวัตรประจำกองตรวจสินค้าขาออก ซึ่งจะร่วม
กระทำการควบคู่กันไป สำหรับสารวัตรนั้นอาจติดตามไปตรวจลอบดูในภายหลังหรือในเวลาใด
เวลาหนึ่งก็ได้ นอกจากนั้นยังมีศุลกากรักษ์ เป็นผู้ช่วย เหลือในการตรวจด้วยแทบทุกครั้ง เว้นแต่
สินค้าบางประเภทที่ไม่ต้องมีศุลกากรักษ์เป็นผู้ช่วยตรวจ เช่น ไม้ ข้าว แร่ ยาง เป็นต้น ในกรณี
เดินทางไปตรวจนอกสถานที่ถ้าไปโดยยานพาหนะของทางราชการ จะคิดค่าเดินทางกิโลเมตรละ
6 บาท แต่อย่างต่ำ 30 บาท ถ้าไม่ได้ไปโดยยานพาหนะของทางราชการ ก็ต้องเสียเท่าที่
จ่ายจริง และค่าธรรมเนียมประจำวัน สำหรับพนักงานประจำการนอกเขตที่ทำการศุลกากรหรือ
ทำการพิเศษ ดังนี้

ก. คู่ลูกกรักษ์ หรือพนักงานมีตำแหน่งต่ำกว่านายตรวจ ต้องเสียให้อัตราวันละ 10 บาท และคืนละ 10 บาท

ข. นายตรวจ ต้องเสียให้อัตราวันละ 40 บาท คืนละ 40 บาท

ค. สำรวัตร สำหรับตอนกลางวัน ชั่วโมงแรก 60 บาท ชั่วโมงต่อไป ชั่วโมงละ 20 บาท สำหรับตอนกลางคืน ชั่วโมงแรก 80 บาท ชั่วโมงต่อไป 40 บาท ¹

โรงเก็บข้าว โรงสีข้าว โรงเก็บแร่ และโรงเก็บยางที่อนุญาต ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมประจำวันดังกล่าว เพราะได้เสียค่าธรรมเนียมประจำปีแล้ว ถ้าหากว่าได้ตรวจแล้วแต่ยังไม่มีการยื่นขึ้นบัญชีจะต้องเสียค่าธรรมเนียมประจำปี สำหรับพนักงานผู้ประจำการ เนื่องจากตามระเบียบได้สั่งให้คู่ลูกกรักษ์ เป็นผู้อารักขา ฉะนั้นค่าธรรมเนียมเก็บเงินค่าฝัก เรียกเก็บให้อัตราวันละ 40 บาท คืนละ 40 บาท เพื่อประโยชน์ในการเรียกเก็บเงินค่าฝัก ผู้ส่งออกต้องจัดทำใบฝักสินค้า อันเป็นแบบพิมพ์ของกรมคู่ลูกกรักษ์ พร้อมด้วยสำเนา และต้องติดแสตมป์ให้เรียบร้อยยื่นพร้อมทั้งใบขนสินค้าขณะที่ทำการตรวจสินค้ารายนั้น สำหรับข้าวที่ตรวจแล้วไม่ได้สั่งพนักงานคู่ลูกกรักษ์อารักขาส่งไม่ต้องจัดทำใบฝักสินค้า ค่าธรรมเนียมประจำปีและค่าฝักสินค้า จะทราบจำนวนเงินที่จะต้องชำระแท้จริงภายหลังจากที่ได้กระทำการเสร็จสิ้นแล้ว แต่เพื่อเป็นหลักประกันที่แน่นอน กรมคู่ลูกกรักษ์ได้วางระเบียบให้ผู้ส่งออกชำระไว้ที่กองเก็บอากรก่อนตรวจสินค้า โดยปกติจะเรียกเก็บมัดจำไว้ล่วงหน้าชดเชย 100 บาท และจะพิจารณาเรียกเพิ่มหรือจ่ายเงินในภายหลัง แต่ถ้าวัยไม่เป็นที่สินค้าที่มักจะส่งทีละจำนวนไม่มากดังที่กล่าวแล้ว เพื่อที่จะลดความยุ่งยากในด้านการทำแบบคูปองของ ล.ป. 61 ที่ธนาคาร ดังนั้นผู้ส่งออกก็ช่วยไม่ส่วนใหญ่มักจะนำสินค้ามาตรวจสินค้าขาออก ณ คลังใดคลังหนึ่ง ก็ยื่นกับสายการบินที่ผู้ส่งออกติดต่อใช้บริการในการบรรทุก

¹ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสินค้าขาออก, คู่มือผู้ส่งสินค้าขาออก (พระนคร : โรงพิมพ์ไทยเกษม, 2506), หน้า 161.

ตัวอย่างเช่น นาย ก ต้องการส่งกล้วยไม้จำนวน 100 กิโลกรัม ไปประเทศเนเธอร์แลนด์ เมืองฮันส์เตอร์ดัม โดยสายการบิน KLM ก็จะต้องไปตรวจปล่อย ณ คลังที่ 2¹ ก่อนที่เจ้าหน้าที่ตรวจปล่อยนั้น ผู้ส่งออกจะต้องนำใบขนสินค้าที่ได้ประทับตราสมบูรณ์แล้วไปยื่นต่อเจ้าหน้าที่คลังสินค้านั้น ๆ เสียก่อน นอกเหนือจากใบขนสินค้าแล้วยังจะต้องมีใบกำกับสินค้า (INVOICE) 1 ชุด ใบตราส่งทางอากาศ (AIR WAY BILL) 1 ชุด ใบรับรองปลอดศัตรูพืชจากกรมวิชาการเกษตร (ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความต้องการของประเทศปลายทาง) และแบบ ล.ป. 61 สำหรับกรณีส่งออกแต่ละครั้งมีมูลค่าเกิน 10,000 บาท

การเปิดตรวจปล่อยสินค้า อาจแบ่งได้ 2 กรณีใหญ่ ๆ คือ

1. สินค้าส่งออกที่ได้ผ่านการตรวจจากกรมวิชาการเกษตรแล้ว เมื่อผู้ส่งออกยื่นขอใบรับรองปลอดศัตรูพืช เนื่องจากข้อตกลงของกรมศุลกากรและกระทรวงเกษตร สำหรับสินค้าทางเกษตรว่าถ้าหากกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจและประทับตราดีบุกหีบห่อสินค้าทางเกษตรใดแล้ว เวลาผู้ส่งออกจะส่งสินค้านั้นออกนอกราชอาณาจักรก็ไม่ต้องถูกเปิดตรวจอีก นอกจากนี้ว่าสงสัยว่ามีสิ่งอื่นแปลกปนก็จะเปิดตรวจดูได้ ไม่อย่างนั้นเจ้าหน้าที่ของคลังสินค้าทั้ง 3 ก็เพียงพอแต่ประทับตราดีบุก กศก. ทุกหีบห่ออีกครั้ง และเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจก็จะส่งผลการตรวจปล่อยเพื่อที่จะมอบของและเอกสารให้อยู่ในความรับผิดชอบของสายการบินต่อไป เพื่อดำเนินการนำของบรรทุกเครื่องบินต่อไป เมื่อเครื่องขึ้นเสิร์ฟเรียบร้อยแล้ว ทางสายการบินจะนำใบขนสินค้าดังกล่าวมาคืนให้คลังสินค้า เดิมเพื่อเซ็นรับรองการบรรทุกก็เป็นอันเสร็จพิธี

2. สินค้าส่งออกที่ไม่ได้ผ่านการตรวจจากกรมวิชาการเกษตรเลย หลังจากเจ้าหน้าที่ตรวจเอกสารครบถ้วนแล้ว เจ้าหน้าที่ก็จะดำเนินการเปิดตรวจตามอัตราที่กำหนดไว้สำหรับสินค้าส่งออกประเภทกล้วยไม้อัตราเปิดดังนี้

¹ ดูรายละเอียดเกี่ยวกับสายการบินต่าง ๆ ของแต่ละคลังสินค้าได้ในภาคผนวก

ถ้าหากจำนวนที่บ่อน้ำทั้งสิ้นไม่เกิน 5 ที่บ่อน้ำ จะเปิดตรวจจำนวน 1 ที่บ่อน้ำ

"	"	"	10	"	"	2	"
"	"	"	15	"	"	3	"
"	"	"	20	"	"	4	"
"	"	"	40	"	"	5	"

ถ้ามีจำนวนไม่เกินหนึ่งพันที่บ่อน้ำจะเปิดตรวจจำนวน 13 ที่บ่อน้ำ และถ้า เกินกว่าหนึ่งพันที่บ่อน้ำ
เปิดตรวจส่วนที่เกินนั้นละ 1 ที่บ่อน้ำ เป็นต้น

สินค้าส่งออกที่จะต้องบรรจุในที่บ่อน้ำเช่น ดอกกล้วยไม้สด เป็นต้น ควรจะบรรจุทุกที่บ่อน้ำ
ขนาดเท่า ๆ กัน เพื่อที่จะได้ถูกตรวจในอัตราเปิดเดียว ซึ่งเปิดมากน้อยเท่าใดก็ได้แล้วแต่จำนวนที่
ส่งออกข้างต้นที่ได้กล่าวแล้ว เมื่อเจ้าหน้าที่ได้เปิดตรวจที่บ่อน้ำตามอัตราดังกล่าวแล้ว ผู้ส่งออกจะ
ต้องมีมัดลวด ถ้าใช้บริการของคลังที่บ่อน้ำละ 5 บาท เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้มาดีตราตีบทุก กติก. และสลัก
หลังใบขนสินค้าต่อไป ส่วนขั้นตอนต่อไปก็ทำนองเดียวกับสินค้าส่งออกที่ได้ผ่านการตรวจจากกรม
วิชาการเกษตร ปกติเวลาที่ดำเนินการเพื่อขอให้มีการตรวจปล่อยจะกระทำได้ในเวลาราชการ
เช่นเดียวกับ เวลาอื่นใบขนสินค้าทางด้านศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ยังอำนวยความสะดวก
แก่ผู้ส่งออกที่ต้องการจะดำเนินการขอตรวจปล่อยในวันหยุดราชการได้ด้วย โดยที่ผู้ส่งออกจะต้อง
ทำคำร้อง เสนอมายังด่านศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพฯ¹ เพื่อขออนุญาตให้เจ้าหน้าที่เปิดทำการ
ตรวจปล่อยสินค้าตามสินค้า เพื่อทำการล่วง เวลาในวันหยุดซึ่งคำร้องดังกล่าวจะหาซื้อได้จากฝ่าย
ประชาสัมพันธ์ด่านศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ในราคาฉบับละ 1 บาท (พร้อมอากรแสตมป์
20 สติงค์) สิ่งสำคัญในการทำคำร้องก็คือ จะต้องดำเนินการยื่นภายในเวลาราชการในวันก่อน
วันที่ประสงค์จะทำการ 1 วัน พร้อมกับเสียค่าทำล่วง เวลาแก่เจ้าหน้าที่ตามอัตราดังต่อไปนี้

¹ ดูแบบคำร้องได้จากภาคผนวก

ในระหว่าง เวลา 06.00-18.00 น. จะต้องเสียครั้งละ 200 บาท ของสินค้าที่ส่ง
ออกของแต่ละใบขนสินค้า

ในระหว่าง เวลา 18.00-24.00 น. จะต้องเสียครั้งละ 200 บาท ของสินค้าที่ส่ง
ออกของแต่ละใบขนสินค้า

ในระหว่าง เวลา 24.00-06.00 น. จะต้องเสียครั้งละ 300 บาท ของสินค้าที่ส่ง
ออกของแต่ละใบขนสินค้า

ถ้าหากมิได้ขออนุญาตทำการล่วงหน้าไว้ หากมีความจำเป็นจะต้องตรวจสินค้าใน
เวลาอื่นนอกจากในเวลาราชการแล้ว ซึ่งเรียกว่า การขออนุญาตทำการล่วงหน้าพิเศษ¹ มี
2 กรณีดังจะกล่าวต่อไปนี้

1. บริษัทห้างร้านใดมีความจำเป็นต้องขออนุญาตทำการล่วงหน้าพิเศษอยู่แล้ว
ให้ทำคำร้องแสดงความจำนงต่อกรมศุลกากร กับให้วาง เงินมัดไว้เป็นประกันหรือให้ธนาคาร เป็น
ผู้ค้ำประกันภายในวงเงิน 5,000 บาท แล้วทำสัญญาที่สหพันธ์ศุลกากรยินยอมให้รับเงิน
ประกันที่วางไว้หากบริษัทห้างร้านนั้น ๆ มิได้นำเงินค้ำธรรมเนียมมาชำระให้ภายในเวลากำหนด
เมื่อห้างร้านใด ๆ ได้ปฏิบัติตามดังกล่าวแล้ว กรมศุลกากรได้วางระเบียบให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง
ทราบพร้อมหลักฐานเพื่อตรวจสอบ

ผู้ส่งออกที่ปฏิบัติตามดังกล่าวแล้วย่อมไม่ได้รับความละดวกที่ไม่ต้องนำเงินค้ำธรรมเนียม
ไปชำระทันทีในขณะที่ยื่นคำขอทั้ง เจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตมีจำนวนหลายคนเป็นการสะดวกในการติดต่อ

2. บริษัท ห้าง ร้าน หรือบุคคลใดที่ได้ปฏิบัติตามข้อ 1 หากมีความจำเป็นจะต้องขอ
อนุญาตทำการล่วงหน้าพิเศษในวันหยุดราชการหรือนอกเวลาราชการ ก็ให้ยื่นคำร้องพร้อมด้วยสำเนา
2 ฉบับ ต่อหัวหน้ากองตรวจสินค้าขาออกเท่านั้นเป็นผู้พิจารณาอนุญาต เว้นไว้แต่ในกรณีที่จำเป็น

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 163.

หากหัวหน้ากองไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติงานได้ก็ให้ผู้ที่รักษาการราชการแทน เช่น ผู้ช่วยหัวหน้ากอง เป็นผู้พิจารณาอนุญาตได้แต่ต้องบันทึกแสดงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องปฏิบัติแทนไว้ด้วย เมื่อเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเห็นเป็นการสมควรแล้ว จะได้ส่งการอนุญาตแล้วจะได้เรียกเก็บเงินจากผู้ยื่นคำร้องให้คุ้มค่าธรรมเนียมในกิจการที่ขอทำ และจะได้ออกใบเสร็จรับเงินชั่วคราวให้ผู้ยื่นคำร้องยึดถือไว้ ผู้ยื่นคำร้องต้องยื่นแบบคำขออนุญาตทำการล่วงหน้า ทั้งต้นฉบับและสำเนากรอกรายการและลงลายมือชื่อให้เรียบร้อยติดใบคำร้องไว้ด้วย

ในทางปฏิบัติจริงหลังจากที่นายด่านอนุมัติให้เจ้าหน้าที่คลังสินค้า เปิดทำการได้ ผู้ส่งออกจะต้อง เสียค่าบริการในการเปิดทำการหรือบางที่เขา เรียกว่า ค่าธรรมเนียมประจำการพิเศษอีก 150 บาท ต่างหากจากค่าล่วงเวลาดังกล่าวแล้ว การยื่นและการชำระค่าล่วงเวลา จะต้องทำก่อนเวลาปิดทำการคือก่อน 15.00 น. ของวันราชการเท่านั้น ปกติผู้ส่งออกมักจะนำของมาตรวจปล่อย ณ คลังสินค้า เสิร์จ เรียบร้อยก่อนเครื่องจะลงประมาณ 1 ชั่วโมง ดังนั้นผู้ส่งออกน่าจะนำสินค้าที่จะส่งออกมาตรวจปล่อย ณ คลังสินค้าก่อนเครื่องจะลงประมาณ 2 - 3 ชั่วโมง เป็นอย่างน้อย สำหรับส่งออกรายใหม่ ๆ ที่มาดำเนินการขึ้นตอนนี้ที่ด่านศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพฯ แล้วเกิดข้อผิดพลาดเล็กน้อย ก็อาจจะได้รับการผ่อนผันจากเจ้าหน้าที่ได้บ้าง สิ่งสำคัญคือสินค้าที่จะส่งออกซึ่งจะนำมาตรวจปล่อยแต่ละครั้งจะต้องตรงตามกับที่ได้แสดงไว้ในใบขนสินค้าเล่มขอหรืออาจจะมีจำนวนน้อยกว่าที่แสดงก็ได้ แต่จำนวนของจะมากกว่าที่แสดงไม่ได้เด็ดขาด

การขนส่งกล้วยไม้

ความทั่วไป

ปัจจัยที่สำคัญที่สุดอันหนึ่งในการส่งสินค้าออกคือ การขนส่ง (หรือการนำสินค้าที่ผลิตขึ้นไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ) การส่งสินค้าออกโดยทางอากาศเป็นวิธีหนึ่งในการขนส่งและเป็นวิธีที่กำลังได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นทุกที เนื่องจากการส่งทางนี้ใช้เวลาการขนส่งน้อยกว่าการขนส่งด้วยวิธีอื่น แต่การจะใช้วิธีการขนส่งทางอากาศนั้นควรที่จะพิจารณาจากลักษณะของสินค้าว่าอยู่ในสินค้าประเภทใดเป็นหลัก ถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะและคุณภาพของ

เครื่องบินใช้บรรทุกสินค้านั้น สินค้าประเภท น้ำมันดิบ ไม้ซุง หรือของที่มีขนาดใหญ่และน้ำหนักมาก ๆ ยังไม่อาจส่งออกจากอากาศได้ ลักษณะสินค้าที่นำจะจัดอยู่ในประเภทที่ควรจะใช้บริการการส่งสินค้าทางอากาศได้แก่ สินค้าประเภทเนื้อ เปื่อยได้ เช่น ดอกกล้วยไม้ ผลไม้ ผักสด ฯลฯ สินค้าประเภททันสมัย เช่น แฟชั่นเครื่องนุ่งห่ม สินค้าประเภทจะต้องใช้เวลาที่ถูกต้องกำหนด เช่น อาหุสย เครื่องบินและสินค้าประเภทของมีค่า เช่น ทอง รัตนบัตร ฯลฯ เป็นต้น เพื่อที่จะได้ลดปัญหาการลักขโมย ปัญหาแตกหักเสียหาย หรือเสื่อมคุณภาพลง ปัญหา เงินทุนที่ไม่อาจหมุนเวียนในขณะที่สินค้าอยู่ระหว่างการเดินทาง หรือปัญหา เงินที่สูญเสียไปสำหรับสินค้าคงคลัง รวมทั้งปัญหาบรรจุหีบห่อ (การบรรจุหีบห่อสำหรับสินค้าที่ส่งออกจากอากาศมักเป็นแบบง่าย ๆ และไม่ต้องมีวิธีการบรรจุยุ่งยากซับซ้อน) |

ปัจจุบันมีสินค้าที่ส่งออกจากท่าอากาศยานกรุงเทพ ทั้งหมดมีจำนวนไม่ต่ำกว่าวันละ 170 ตัน ผู้ส่งออกที่ต้องการความรวดเร็วจึงให้ความสนใจต่อการขนส่งทางอากาศมากยิ่งขึ้น ทำให้ปัจจุบันบริษัทสร้าง เครื่องบินได้มีการปรับปรุงและพัฒนา การสร้าง เครื่องบินซึ่งมีขนาดใหญ่และสมรรถภาพในการบินสูงสามารถบรรจุสินค้าและผู้โดยสารได้มากขึ้น เครื่องบินที่ใช้กันในขณะนี้ อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่บรรทุกได้ทั้งผู้โดยสารและสินค้า กับประเภทที่บรรทุกสินค้าเพียงอย่างเดียว สำหรับประเภทที่ 2 มีการนำมาใช้ในสายการบินใหญ่ ๆ เท่านั้น โดยคำนึงถึงผลตอบแทนที่จะได้รับจากการนำมาใช้เป็นสำคัญ จะเห็นได้ว่าชนิดที่สามารถใช้ได้ทั้งผู้โดยสารและสินค้านั้น ปัจจุบันสายการบินต่าง ๆ นิยมใช้กันมาก เนื่องจากไปประโยชน์ได้หลายทางกว่า และยังสามารถรับน้ำหนักบรรทุกได้ไม่น้อยอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากการเปรียบเทียบดังนี้

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความบรรจุของเครื่องบินประเภทต่าง ๆ

ความจุ	ซี 747 ซี	ดซี -10-30	ดซี -8-63	เอ 300 ซี ¹
จำนวนผู้โดยสาร	380	269	204	246
ปริมาตรสินค้า (ม ³)	1460	115.4	70.8	91.0
ปริมาตรสินค้า (ก.ก.)	30040	10095	6915	5500
ความจุทั้งสิ้น (ก.ก.)	65000	35000	25000	29500

หมายเหตุ ตารางข้างต้นแสดงให้เห็นความจุของ เครื่องบินตั้งแต่ขนาดใหญ่ที่สุดและขนาดรองลงมาจะเห็นความแตกต่างของความสามารถบรรจุทุกอย่างชัดเจน

ปัจจุบันสายการบินต่าง ๆ ที่แวะรับสินค้าจากท่าอากาศยานกรุงเทพ เพื่อขนส่งไปยังประเทศปลายทางต่าง ๆ นั้นมีเครื่องบินแทบทุกประเภทที่กล่าวในตารางที่ 14 ด้วย ถ้าหากผู้ส่งออกได้ศึกษาหัวข้อนี้ให้เข้าใจโดยละเอียดแล้วจะช่วยให้เสียค่าระวางในอัตราต่ำได้และส่งสินค้าได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

การส่งสินค้าออกโดยทางอากาศอาจแบ่งออกเป็น 2 วิธีย่อยดังนี้

1. การส่งสินค้าออกโดยส่งในรูปของพัสดุไปรษณีย์ทางอากาศ
2. การส่งสินค้าออกโดยตรงทางอากาศ

การส่งสินค้าออกโดยส่งออกในรูปของพัสดุ

สำหรับการส่งพัสดุไปรษณีย์ทางอากาศของประเทศไทยจะต้องแจ้งรายละเอียดของที่อยู่ภายในซองห่อคือสินค้าประเภทอะไรบ้างไม่ว่าจะมีน้ำหนักเท่าใดก็ตาม จากข้อกำหนดการส่งออกไปต่างประเทศข้อ 286 พัลดูไปรษณีย์ต่างประเทศทางธรรมดาและทางอากาศมีกีดน้ำหนักและขนาดดังนี้

¹ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, "การบรรจุผักผลไม้และดอกไม้สด" (กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2521) หน้า 7.

- ก. พิกัดน้ำหนัก หนักละ 1 ก.ก. 3 ก.ก. 5 ก.ก. 10 ก.ก.
 ข. น้ำหนักอย่างสูง 10 ก.ก.
 ค. ขนาดอย่างสูง คือ กว้าง+ยาว+หนา รวมไม่เกิน 90 ซม. แต่ด้านยาวต้อง
 ไม่เกิน 60 ซม.¹

ดังนั้นพัสดุไปรษณีย์จะส่งแต่ละครั้งได้มากที่สุดครั้งละ 10 ก.ก. และการส่งจะต้อง
 ส่งตามพิกัด น.น. ของกรมไปรษณีย์คือ หนักละ 1 ก.ก. 3 ก.ก. 5 ก.ก. และ 10 ก.ก.
 เพราะการคิดอัตราไปรษณียากรพัสดุต่างประเทศทางอากาศก็คิดตามพิกัดน้ำหนักดังกล่าวซึ่งจะดู
 ได้จากตารางที่ 15

การใช้ตารางดังกล่าวสำหรับกรณีที่ผู้ส่งออกส่งกล้วยไม้มีน้ำหนักไม่ตรงกับพิกัด
 น้ำหนักใดดังกล่าวจะถือว่าน้ำหนักมากเป็นหลัก

ตัวอย่าง 1 นาย ก ผู้ส่งออกจะส่งกล้วยไม้ไปยังประเทศสวีเดน เมืองโกเตบอร์ก
 เป็นจำนวน 2.5 ก.ก. ซึ่งจะเห็นได้ว่าน้ำหนักของกล้วยไม้ที่ส่งออกไม่ตรงตามพิกัดน้ำหนักใด
 เลย แต่ตามกฎหมายของกรมไปรษณีย์ในการคิดค่าไปรษณียากรพัสดุต่างประเทศทางอากาศที่ระบุว่า
 กรณีที่น้ำหนักสินค้าส่งออกไม่ตกพิกัดน้ำหนักใด เวลาคิดค่าไปรษณียากรจะต้องคิดค่าไปรษณียากร
 ของพิกัดน้ำหนักมากที่สุดใกล้เคียงมากที่สุดกับน้ำหนักสินค้านั้น ฉะนั้น นาย ก จะต้องเสียค่า
 ไปรษณียากร กรณีที่ส่งกล้วยไม้ไปน้ำหนัก 2.50 ก.ก. ในมูลค่าเท่ากับ 360 บาท (ซึ่งเป็นค่า
 ไปรษณียากร พิกัดน้ำหนัก 3 ก.ก. อันเป็นพิกัดน้ำหนักมาก)

ในการปฏิบัติผู้ส่งออกที่ส่งออกแล้วน้ำหนักไม่ตรงพิกัดน้ำหนักมักจะต้องแยกส่งเป็น 2
 จำนวน โดยคำนึงถึงว่า เมื่อแยกออกแล้วมูลค่ารวมของค่าไปรษณียากรพัสดุต่างประเทศทาง
 อากาศต่ำที่สุด

ตัวอย่าง 2 นาย ก ผู้ส่งออกจะส่งกล้วยไม้ไปยังประเทศสวีเดน เมืองสต็อกโฮล์ม
 เป็นจำนวน 2 ก.ก. ซึ่งถ้าหากส่งเป็นครั้งเดียวก็จะต้องเสียค่าไปรษณียากรพัสดุต่างประเทศ

¹ การสื่อสารแห่งประเทศไทย, ไปรษณีย์นิเทศ พุทธศักราช 2520 (กรุงเทพมหานคร:
 โรงพิมพ์อักษรไทย, 2519) หน้า 3, 15.

ทางอากาศในมูลค่าเท่ากับ 360 บาท แต่ถ้าหากเขาแยกส่งเป็น 2 ครั้ง ๆ ละ 1 ก.ก. เขาจะเสียค่าไปรษณียากรรวมเป็นมูลค่าเท่ากับ $165+165$ เท่ากับ 230 บาท ดังนั้นผู้ส่งออกที่คำนึงถึงมูลค่ารวมของค่าไปรษณียากรต่ำสุดเป็นหลัก ก็มักจะแยกการส่งออกเป็น 2 ครั้ง

การส่งกล้วยไม้ผ่านทางพัสดุต่างประเทศทางอากาศ ถึงแม้ว่าจะเสียค่าไปรษณียากรพัสดุต่างประเทศทางอากาศในมูลค่าน้อยกว่าอัตราค่าระวางสำหรับการส่งกล้วยไม้ทางเครื่องบิน ซึ่งจะเทียบดูได้จากตัวอย่าง 3

ตัวอย่าง 3 นาย ก จะส่งกล้วยไม้ผู้ประเทศเนเธอร์แลนด์ เมือง ฮัมสเตอร์ดัม เป็นจำนวน 10 ก.ก. ทางแรกโดยทางเครื่องบินจากกรุงเทพมหานครถึง เมืองปลาตทางจะเสียค่าระวาง $= 10 \times 117.60^1 = 1176$ บาท หรือทางที่ลองโดยทางพัสดุต่างประเทศทางอากาศจากกรุงเทพมหานครถึง เมืองปลาตทางจะต้องเสียค่าไปรษณียากรพัสดุต่างประเทศทางอากาศ $= 869$ บาท จะเห็นได้ว่าการส่งทางพัสดุต่างประเทศทางอากาศถูกกว่าส่งทางเครื่องบินแต่ว่าการส่งออกของทางพัสดุต่างประเทศมีพิกัดน้ำหนักอัตราแต่ละครั้งได้ไม่เกิน 10 ก.ก. ถ้าหากว่าเกินก็จะต้องแยกจำนวนครั้งการส่งซึ่งไม่อำนวยความสะดวกแก่ผู้ส่งออกเท่าที่ควร และการส่งทางพัสดุต่างประเทศทางอากาศนั้นเมื่อผู้ส่งออกนำมาส่ง 'ณ' ที่ทำการของกรมไปรษณีย์กลาง ก็จะต้องดำเนินการทำใบขนสินค้า เช่นเดียวกับการส่งทางอากาศ เพียงแต่ว่าสถานที่จะดำเนินการขอใบขนสินค้าและการตรวจปล่อยจะต้องทำที่ด่านไปรษณีย์ เมื่อได้รับการตรวจปล่อยแล้วสินค้าที่จะส่งออกจะอยู่ในอารักขาของกรมศุลกากรฯ ด้านไปรษณีย์ และเวลาที่จะส่งออกจะต้องบรรจุในถุงเมลล์อากาศอีกที ซึ่งในทางปฏิบัติปัจจุบันการขนย้ายถุง เมลล์มักจะไม่ค่อยได้รับความเอาใจใส่เท่าที่ควร เช่นมีการโยนถุง เมลล์ ขณะการขนย้าย การโยนถุง เมลล์ทำให้สินค้าที่ส่งออกได้รับความกระทบกระเทือนเป็นผลเสียต่อคุณภาพของสินค้า ดังนั้นจากสาเหตุที่ดังกล่าวแล้วจึงเป็นผลทำให้ผู้ส่งออกกล้วยไม้มักไม่นิยมการส่งกล้วยไม้ไปทางพัสดุเท่าใดนัก ประการสำคัญอีกอย่างที่ทำให้ผู้ส่งออกไม่นิยมส่งทางพัสดุก็เนื่องมาจากระยะเวลาการส่งออกซึ่งใช้เวลานานถึง 1 อาทิตย์ ถ้าหากส่งไปประเทศทางเอเชียและใช้เวลาจนถึง 11 วัน สำหรับการส่งไปประเทศทางยุโรป เป็นต้น

¹ ได้มาจากตารางที่ 16 หน้า 108

ตารางที่ 15 อัตราไปรษณียากรพัสดุต่างประเทศทางอากาศ

ประเทศปลายทาง	น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก
	1 ก.ก.	3 ก.ก.	5 ก.ก.	10 ก.ก.
เนเธอร์แลนด์	127	289	453	869
เยอรมันตะวันตก	116	277	442	868
สวิสเซอร์แลนด์	127	289	453	869
สวีเดน	165	360	557	1061
เดนมาร์ก	121	275	429	825
เบลเยียม	147	316	487	929
ฟินแลนด์	*138	313	485	920
ฝรั่งเศส	190	364	547	1023
อิตาลี	129	296	465	892
ลักเซมเบิร์ก	*117.75	282.25	448.75	870.75
นอร์เวย์	*138.50	305	475	912
สหราชอาณาจักร	174	359	465	1003
ออสเตรีย	124	294	465	900
ญี่ปุ่น	128	221	315	557
ออสเตรีย	129	277	434	824
ฮ่องกง	53	91	129	233
สหรัฐอเมริกา	162	445	730	1449

ที่มา อัตราไปรษณียากรและค่าธรรมเนียมออกโดยการสื่อสารแห่งประเทศไทย ของกองพาณิชย์
หน้า 24 - 26 พิมพ์ที่โรงพิมพ์ศูนย์การทหารราบ ปี พ.ศ. 2521

- หมายเหตุ
- * จะได้แก่อัตราไปรษณียากรพัสดุต่างประเทศทางอากาศที่ได้จากการแจกเอกสารของกรมไปรษณีย์กลางที่แจกฟรีแบบไม่ได้เก็บเล่มก่อน ปี พ.ศ. 2521
 - อัตราไปรษณียากรพัสดุต่างประเทศทางอากาศไม่ว่าจะส่งไปเมืองใดในประเทศปลายทาง เดียวกันจะมีมูลค่าเท่ากันในเรื่องอัตราไปรษณียากรพัสดุต่างประเทศทางอากาศเสมอ

ส่วนเรื่องการทำใบขนสินค้าสำหรับการส่งสินค้าออกทางพัสดุฯ จะต้องกระทำทุกครั้ง
ที่ส่งออกไปว่าจะส่งสินค้าออกมาให้น้อยเท่าใดก็ตาม แต่ใบขนสินค้าที่ด้านไปรษณีย์นี้จะกระทำ
แบ่งออกเป็น 2 แบบ ขึ้นอยู่กับมูลค่าของของที่ส่งออกดังต่อไปนี้

1. แบบใบขนสินค้าขาออกสำหรับของ เล็กน้อยที่ส่งออกทางไปรษณีย์
2. แบบใบขนสินค้าออกทั่วไปของ กรมศุลกากร

ใบขนสินค้าขาออกทั้งสองแบบจะดำเนินการยื่นตอนในการขอเช่นเดียวกับที่ได้กล่าวมาแล้ว
ในหัวข้อพิธีการในด้านการปฏิบัติทางระเขียบเพื่อขอผ่านด้านศุลกากรท่าอากาศยานกรุงเทพฯ
และพิธีการตรวจปล่อยสินค้า เพียงแต่ว่าการส่งออกทางพัสดุไปรษณีย์ที่จะทำใบขนสินค้าทั่วไปนี้จะ
ต้องมีมูลค่าราคาเกิน 3000 บาท และค่าอากรเกิน 900 บาท ส่วนการส่งออกใด ๆ ทางพัสดุ
ไปรษณีย์ที่มีราคาไม่เกินรายละ 3000 บาท และค่าอากรไม่เกิน 900 บาท จะต้องทำใบขนสินค้า
ขาออกสำหรับของ เล็กน้อยที่ส่งออกทางไปรษณีย์แทนใบขนสินค้าทั่วไปและยื่นตอนในการทำ
ดำเนินการขอก็เช่นเดียวกับใบขนสินค้าทั่วไป

การส่งสินค้าออกโดยตรงทางอากาศ

ค่าธรรมเนียม

อัตราค่าธรรมเนียมสำหรับการส่งสินค้าทางอากาศจะต้องแตกต่างกันไปตามจำนวนน้ำหนัก
ของสินค้าซึ่งสามารถจะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. อัตราขั้นต่ำ เป็นค่าธรรมเนียมที่ต่ำสุดที่ใช้ในการคิดค่าธรรมเนียมแต่ละครั้งในการส่งสินค้า
ออก
2. อัตราปกติ เป็นค่าธรรมเนียมสำหรับสินค้าที่มีน้ำหนักน้อยกว่าหรือสูงกว่า 45 ก.ก. และ
ค่าธรรมเนียมสูงกว่าอัตราขั้นต่ำ
3. อัตราพิเศษ เป็นค่าธรรมเนียมสำหรับสินค้าที่มีการกำหนดขึ้นเป็นพิเศษเฉพาะแก่สินค้า
ประเภทเกษตรกรรม หัตถกรรม และอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมการส่งออกโดยตรง
โดยที่สินค้าเหล่านั้นมีการส่งออกเป็นประจำ หรือส่งออกคราวละมาก ๆ การกำหนดอัตราค่า

ระวางจะถูกกว่าประเภทอื่นเท่าใดขึ้นอยู่กับการตกลงยินยอมของหลายฝ่าย อาทิเช่น สภากรรมการขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ สายการบิน และรัฐบาลของประเทศที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

การกำหนดค่าระวางการส่งสินค้าทางอากาศก็คล้ายคลึงกับค่าระวางประเภทอื่น ๆ กล่าวคือ สินค้าที่ส่งเป็นจำนวนมากค่าระวางจะถูก ดังอธิบายมาแล้ว และกล้วยไม้ก็เป็นสินค้าประเภทหนึ่งซึ่งอยู่ในข้อตกลงยินยอม เรื่องอัตราพิเศษด้วยเช่นกัน -ดังจะแสดงในตารางที่ 16 ต่อไป แต่ว่าการคิดค่าระวางของกล้วยไม้ที่ส่งออกทาง เครื่องบินนั้นทางบริษัทสายการบินมักจะคิดตามน้ำหนักปริมาตร (VOLUME WEIGHT) แทนที่จะคิดจากน้ำหนักจริง (ACTUAL WEIGHT) เนื่องจากเหตุผลที่ว่า น้ำหนักปริมาตร มักจะมีค่ามากกว่าน้ำหนักจริง ซึ่งย่อมมีผลทำให้ทางสายการบินเรียกเก็บค่าระวางได้มากกว่า น้ำหนักปริมาตรมีค่ามากกว่าน้ำหนักจริงประมาณร้อยละ 1-2 ก.ก. การหาน้ำหนักปริมาตร (VOLUME WEIGHT) ได้มาจากสูตร

$$\begin{aligned} \text{น้ำหนักปริมาตร} &= \frac{\text{ผลคูณของ DIMENSION ของหีบห่อที่บรรจุกล้วยไม้ (หน่วยเซ็นต์เมตร)}}{7,000} \\ &= \frac{\text{ส่วนสูง} \times \text{ส่วนกว้าง} \times \text{ส่วนยาว}}{7000} \end{aligned}$$

ตัวอย่างที่ 4 การคิดคำนวณค่าระวางขนส่งดอกกล้วยไม้ตามปอมปาตัวร์ชนิดข้อสั้นจำนวน 1 กล่อง ซึ่งมี DIMENSION 34x49x49 เซนต์เมตร ซึ่งจะคำนวณหาค่าน้ำหนักปริมาตรจากสูตร

$$\begin{aligned} \text{น้ำหนักปริมาตร} &= \frac{\text{สูง} \times \text{กว้าง} \times \text{ยาว}}{7000} \\ &= \frac{34 \times 49 \times 49}{7000} \\ &= 11.66 \text{ ก.ก.} \end{aligned}$$

แต่น้ำหนักจริงของกล้วยไม้ดอกตามปอมปาตัวร์ชนิดสั้นจำนวน 2 กล่อง ซึ่งมี DIMENSION 34x49x49 เซนต์เมตร เช่นกันจะมีค่าน้ำหนักจริงประมาณ 9.66 ก.ก. ซึ่งจะเห็น

ตารางที่ 15 อัตราค่าระวางสำหรับการส่งของกักด้วยไม้อัดทางเครื่องบินจากกรุงเทพฯ นครหนานคิง เมืองปลายทางที่สำคัญ

ในประเทศไทยต่าง ๆ

หน่วย : บาท

ประเทศปลายทาง	เมืองปลายทาง	อัตราขั้นต่ำ	อัตราปกติ			อัตราพิเศษ	
			ต่ำกว่า 45 ก.ก. ก.ก. ละ	45 ก.ก.ขึ้นไป ก.ก. ละ	45 ก.ก.ขึ้นไป ก.ก. ละ	100ก.ก.ขึ้นไป ก.ก. ละ	250ก.ก.ขึ้นไป ก.ก. ละ
เนเธอร์แลนด์	อัมสเตอร์ดัม	587.90	117.60	88.20	54.40	51.70	48.90
เยอรมันตะวันตก	แฟรงก์เฟิร์ต	587.90	117.60	88.20	54.40	51.70	48.90
	ดูลเชลดอร์ฟ	587.90	117.60	88.20	54.40	(ก)	48.90
	มิวนิค	587.90	117.60	88.20	54.40	(ก)	(ก)
สวีเดน	สต็อกโฮล์ม	587.90	116.60	87.50	54.40	(ก)	(ก)
	เจนีวา	587.80	116.60	87.50	54.40	(ก)	(ก)
สวิตเซอร์แลนด์	ลูเซิร์น	664.50	132.90	99.70	59.70	(ก)	(ก)
	โกเทินบอร์ก	636.20	127.30	95.50	58.50	(ก)	(ก)
เดนมาร์ก	โคเปนเฮเกน	607.50	121.50	91.20	54.40	(ก)	(ก)
เบลเยียม	บรัสเซล	587.90	117.60	88.20	54.40	(ก)	48.90
ฟินแลนด์	เฮลซิงกิ	646.10	129.30	96.90	61.30	(ก)	(ก)
ฝรั่งเศส	ปารีส	587.90	117.60	88.20	(ก)	51.70	48.90
อิตาลี	โรม	543.00	108.60	81.60	(ก)	47.00	44.00
สเปน	มาดริด	587.90	117.60	88.20	54.40	(ก)	48.90
นอร์เวย์	ออสโล	652.00	130.60	97.90	59.60	(ก)	(ก)
สหราชอาณาจักร	แมนเชสเตอร์	615.70	123.20	92.40	(ก)	55.10	(ก)
	ลอนดอน	595.00	119.10	89.30	(ก)	53.60	(ก)
	ลิเวอร์พูล	615.70	123.20	92.40	(ก)	55.10	(ก)
ออสเตรเลีย	เวนิสนา	567.80	113.60	85.20	54.40	(ก)	(ก)
ญี่ปุ่น	โตเกียว	344.80	69.00	51.80	(ก)	(ก)	36.00
ออสเตรเลีย	ซิดนีย์	484.50	96.90	72.70	(ข)	(ข)	(ข)
ฮ่องกง	ฮ่องกง	325.70	27.90	21.00	(ข)	(ข)	(ข)
สหรัฐ	ซาน ฟรานซิสโก	388.60	113.30	85.50	(ข)	(ข)	(ข)
	แอล เอ	388.60	113.30	85.50	(ก)	55.10	(ก)

ที่มา : หนังสือ The Air Cargo Tariff TACT rates issue 3 July 1977

หมายเหตุ : (ก) ไม่มีอัตราพิเศษเฉพาะกักด้วยไม้อัดในช่วงน้ำหนักบางช่วงเท่านั้น

(ข) ไม่มีอัตราพิเศษเฉพาะกักด้วยไม้อัดไม่ว่าในช่วงน้ำหนักใด ๆ ก็ตาม

* สำหรับสหรัฐ มลรัฐ แชน ฟรานซิสโก อัตราค่าธรรมเนียมสำหรับน้ำหนัก 100 ก.ก. ขึ้นไป ก.ก. ละ 60

ตารางที่ 17 ระยะเวลาการส่งคอกกล้วยไม้ทาง เครื่องบินจากกรุงเทพมหานครถึง เมืองปลายทางที่สำคัญในประเทศต่าง ๆ

หน่วย : วัน

ประเทศปลายทาง	เมืองปลายทาง	โดยสายการบิน	เวลาที่ใช้ทั้งสิ้น	ช่วงบินที่ใช้บิน
เนเธอร์แลนด์	อัมสเตอร์ดัม	ลุฟเธินช่า	2-3	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปอัมสเตอร์ดัมโดยสายการบินเดิม
เยอรมันตะวันตก	แฟรงก์เฟิร์ต ดูลเชลคอฟ	ลุฟเธินช่า	1	จากกรุงเทพฯไปตรงยังแฟรงก์เฟิร์ตทุกวัน
		ลุฟเธินช่า	2-3	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปดูลเชลคอฟโดยสายการบินเดิม
สวีเดน	สต็อกโฮล์ม	ลุฟเธินช่า	2-3	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปสต็อกโฮล์มโดยสายการบินเดิม
		ลุฟเธินช่า	2-3	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปสต็อกโฮล์มโดยสายการบินเดิม
เดนมาร์ก	โคเปนเฮเกน	ลุฟเธินช่า	2-3	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปโคเปนเฮเกนโดยสายการบินเดิม
		ไทยอินเตอร์	1-2	จากกรุงเทพฯไปโคเปนเฮเกนเฉพาะอังคาร, เสาร์
เบลเยียม	บรัสเซล	ลุฟเธินช่า	2-3	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปบรัสเซลโดยสายการบินเดิม
ฟินแลนด์	เฮลซิงกิ	ลุฟเธินช่า	2-3	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปเฮลซิงกิโดยสายการบินเดิม
ฝรั่งเศส	ปารีส	แอร์ฟรานส์	1	จากกรุงเทพฯไปตรงยังปารีสทุกวัน
อิตาลี	โรม	ลุฟเธินช่า	2	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปโรมโดยสายการบินเดิม
สวิตเซอร์แลนด์	ลักเซมเบิร์ก	ลุฟเธินช่า	2-3	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปลักเซมเบิร์กโดยสายการบินเดิม
นอร์เวย์	ออสโล	ลุฟเธินช่า	2-3	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปออสโลโดยสายการบินเดิม
สหราชอาณาจักร	แมนเชสเตอร์	ลุฟเธินช่า	2-3	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปแมนเชสเตอร์โดยสายการบินเดิม
		ลุฟเธินช่า	2-3	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปลอนดอนโดยสายการบินเดิม
		ลุฟเธินช่า	2-3	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปลิเวอร์พูลโดยสายการบินเดิม
		ลุฟเธินช่า	2-3	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปเวนิชโดยสายการบินเดิม
ออสเตรีย	เวียนนา	ลุฟเธินช่า	2-3	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปเวียนนาโดยสายการบินเดิม
		ไทยอินเตอร์	1	จากกรุงเทพฯไปตรงยังเวียนนา
ออสเตรีย	ซัลทซ์	ไทยอินเตอร์	1	จากกรุงเทพฯไปตรงยังซัลทซ์ทุกวัน
		สิงคโปร์แอร์ไลน์	2	
ฮ่องกง	ฮ่องกง		1-2	
			2	
สหรัฐ	แชนัน	ลุฟเธินช่า	2-3	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปแชนันโดยสายการบิน TWA
		ลุฟเธินช่า	2-3	จากกรุงเทพฯไปแฟรงก์เฟิร์ตแล้วต่อไปแอลเอโดยสายการบินเดิม

ที่มา : จากการส่งภาพหัวหน้าฝ่าย Air Cargo บริษัท World Travel Service จำกัด

ได้ว่าค่าของน้ำหนักปริมาตรมากกว่าน้ำหนักจริงกล่องละประมาณ $11.66 - 9.66 = 2$ ก.ก.

ฉะนั้นน้ำหนักที่ทางสายการบินจะนำไปคำนวณหาค่าระวางขนส่งดอกกล้วยไม้ก็จะเป็นน้ำหนักปริมาตร เพราะจะทำให้ทางสายการบินได้ผลประโยชน์มากกว่า คิดคำนวณมาจากน้ำหนักจริง

การใช้ตารางที่ 16 ในหน้า 108 สำหรับกรณีที่ผู้ส่งออกดอกกล้วยไม้ออกมีน้ำหนักน้อยมากและเมื่อคำนวณค่าขนส่งรวมแล้วต่ำกว่าอัตราขั้นต่ำสุด ก็จะต้องใช้อัตราขั้นต่ำสุดแทนเวลาจะส่งออก

ตัวอย่าง 5 นาย ก ผู้ส่งออกจะส่งกล้วยไม้ไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ เมืองอัมสเตอร์ดัม ซึ่งมีน้ำหนักปริมาตร 2.50 ก.ก. ซึ่งเวลาคำนวณค่าขนส่งโดยใช้อัตราธรรมดาละมีค่า $= 2.50 \times 117.60 = 294.00$ บาท ซึ่งจำนวนเงิน 294.00 บาท นั้นต่ำกว่าอัตราต่ำสุดซึ่งมีค่าเท่ากับ 587.90 บาท ฉะนั้นค่าขนส่งที่นาย ก จะต้องเสียจริงจะเท่ากับ 587.90 บาท เป็นต้น

การคำนวณค่าขนส่งนั้นให้คำนึงถึงน้ำหนักที่ส่งเป็นหลัก ว่ามีน้ำหนักตกอยู่ในช่วงน้ำหนักใดของอัตราค่าขนส่งแล้วก็คิดค่าขนส่งจากอัตรานั้น ๆ

ตัวอย่าง 6 นาย ก อยากจะส่งกล้วยไม้ไปยังประเทศเยอรมันตะวันตก เมืองดวลเชลตอฟ ซึ่งมีน้ำหนักปริมาตรเท่ากับ 200 ก.ก. ซึ่งจากการคำนวณค่าขนส่งจะมีค่าเท่ากับ $= 200 \times 54.40 = 10,880.00$ บาท

ระยะเวลาการส่ง

นอกเหนือจากค่าระวางที่ผู้ส่งออกจะต้องจ่ายแล้วก็ยังต้องคำนึงถึง เวลาที่ใช้ในการขนส่งว่าจะใช้เวลาทั้งสิ้นจากประเทศผู้ผลิตถึงประเทศปลายทางนั้นจะกินเวลาเท่าใดด้วย จากการศึกษาพบว่าผู้ส่งออกต้องการส่งดอกกล้วยไม้ไปยังประเทศทางยุโรปแล้ว ส่วนใหญ่จะใช้สายการบินลู่ฮั่นซ่า ซึ่งบินจากกรุงเทพฯ ไปยัง เมืองแฟรงก์เฟิร์ตเสียก่อน แล้วค่อยต่อไปยังเมืองปลายทางอื่น ๆ ในประเทศทางภาคพื้นยุโรป โดยเฉลี่ยระยะเวลาขนส่งทางยุโรปจะใช้ประมาณ 2-3 วัน ยกเว้นการส่งไปประเทศฝรั่งเศสใช้เวลาเพียง 1 วัน และใช้สายการบินแอร์ฟรานซ์ด้วย ระยะเวลา

การสั่งจะขึ้นอยู่กับช่วงบินจากประเทศผู้ผลิตถึงประเทศปลายทาง ดังจะแสดงในตารางที่ 17

โดยปกติแล้วระยะเวลาที่ใช้จะขึ้นอยู่กับระยะทางระหว่างประเทศผู้ส่งออกกับประเทศปลายทาง แต่เนื่องจากบริษัทหลายการบินเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่มีช่วงบินตรงจากประเทศผู้ส่งออกและประเทศปลายทาง อาทิเช่น จากกรุงเทพมหานครไปสู่มืองซูลิคนั้นจะต้องใช้ช่วงบิน 2 ช่วงคือ โดยสารเครื่องบินลงเข้าจากกรุงเทพไปแฟรงเฟิร์ต แล้วต่อไปซูลิคโดยสายการบินเดิม สิ่งทำให้ต้องใช้เวลาดังสิ้น 2-3 วัน แทนที่จะใช้เวลาทั้งสิ้นเพียง 1 วัน เช่นเดียวกับไปแฟรงเฟิร์ตถ้าหากยึดหลักว่าระยะเวลาขึ้นกับระยะทาง เพราะเมืองทั้งสองต่างก็ห่างจากกรุงเทพเป็นระยะทางเท่ากับ 9000 ก.ม. เหมือนกันก็ตาม ดูจากแผนภูมิที่ 5 หน้าต่อ ๆ ไป ดังนั้นสำหรับระยะเวลาที่จะใช้ขนส่งทางอากาศจากประเทศผู้ส่งออกสู่ประเทศปลายทางนั้นขึ้นอยู่กับช่วงบินของสายการบินมากกว่าระยะทางซึ่งได้กล่าวแล้วข้างต้น

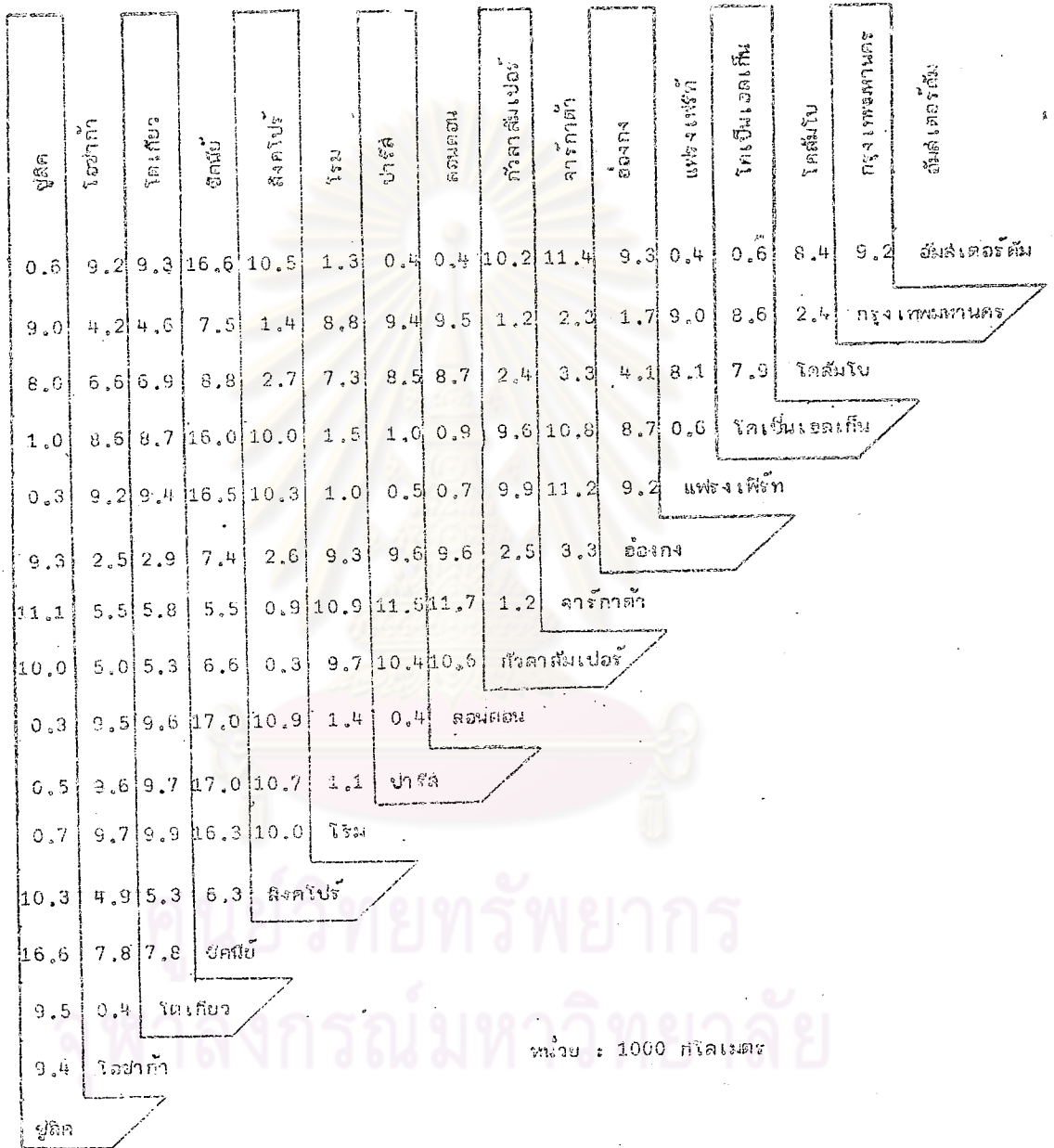
การขนส่งกล้วยไม้เท่าที่ดำเนินการมาถึงปัจจุบันจะสามารถกระทำได้ 2 วิธีคือ

1. ผู้ส่งออกดำเนินการส่งสินค้าเอง

2. ผู้ส่งออกใช้บริการจากบริษัท SHIPPING AGENT ดำเนินการส่งสินค้าออกแทน สำหรับการค้ากล้วยไม้นั้นว่าดอกหรือต้นที่เพิ่งจะเริ่มดำเนินการค้าจะใช้บริการขนส่งจาก SHIPPING AGENT ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากผู้ส่งออกรายใหม่ยังไม่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องนี้ พวก SHIPPING AGENT นั้นจากประสบการณ์และความชำนาญทำให้ดำเนินการได้เร็วกว่าและทางบริษัท SHIPPING AGENT เองยังสามารถให้บริการจองที่เครื่องบินที่จะส่งให้อีกด้วย ถ้าหากผู้ส่งออกต้องการ สั่งจำเป็นผู้ส่งออกทุกรายจะต้องปฏิบัติตามว่าตนเองจะส่งเองหรือให้ SHIPPING AGENT ส่งก็ตาม นั่นคือ การทำบัตรตัวอย่างลายเซ็น (ลายมือ) ชื่อผู้จัดการ แล้วถ้าหากว่าต้องการจะให้ SHIPPING AGENT ดำเนินขั้นตอนทางพิธีการศุลกากรแทนก็จะต้องทำบัตรตัวอย่างลายมือชื่อผู้รับมอบอำนาจเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งบัตร

ใบขอรับมอบอำนาจ
ผู้ส่งออก: นายสมชาย ใจดี
ผู้รับมอบอำนาจ: นายวิเศษ ใจดี
วันที่: 10/10/2563
สถานที่: กรุงเทพฯ

แผนภูมิที่ 5 ระยะทางระหว่างเมืองต่าง ๆ

หน่วย : 1000 กิโลเมตร

ที่มา : สิงคโปร์ แอร์ไลน์

1 บัตรตัวอย่างลายมือชื่อผู้จัดการ

ผู้ที่กรมผู้ลการต้องการให้ลงนามในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผู้ลการก็คือ ตัวการ

ผู้มีอำนาจลงนามในฐานะตัวการ

บริษัทจำกัด	ผู้มีอำนาจลงนามคือ	กรรมการหรือกรรมการผู้จัดการ
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	" "	หุ้นส่วนผู้จัดการ
ห้างหุ้นส่วนสามัญ	" "	หุ้นส่วนคนใดคนหนึ่ง
ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล	" "	หุ้นส่วนผู้จัดการ
ห้างร้านหรือบุคคลธรรมดา	" "	เจ้าของ
กรม สหสมาคม หรือคณะบุคคล	" "	ผู้มีอำนาจทำการแทนตามกฎหมาย

ถ้าหากตัวการไม่อาจลงนามในเอกสารได้จะตั้งตัวแทนผู้รับมอบอำนาจลงแทนก็ได้ มิใช่ว่าจะลงนามในเอกสารเกี่ยวกับกิจการผู้ลการได้ทันที เพราะพนักงานผู้ลการไม่อาจทราบว่าลายมือชื่อ นั้น ๆ เป็นของจริงหรือของปลอม เนื่องจากไม่มีตัวอย่างเปรียบเทียบ โดยเหตุนี้เองกรมผู้ลการจึงสั่งให้มีระเบียบให้ บริษัท ห้างร้านใดก็ตามที่ประสงค์จะนำเข้าหรือส่งออกเพื่อการค้าอยู่เป็นประจำ จำเป็นจะต้องยื่นคำร้องขอทำบัตรตัวอย่างลายมือชื่อต่อกรมผู้ลการ ซึ่งการทำบัตรดังกล่าวก็คือการแจ้งชื่อผู้มีอำนาจลงนามพร้อมทั้งตัวอย่างลายเซ็น เพื่อแจกจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ลการที่เกี่ยวข้องทราบและเก็บตัวอย่างไว้ตรวจสอบโดยที่บริษัท ห้างร้านนั้น จะต้องมายื่นคำร้องตามแบบของกรมผู้ลการ¹ โดยมีสำเนา 1 ฉบับ บัตรตัวอย่างลายมือชื่อผู้จัดการ² ตามแบบของกรม (บัตรสีขาว) จำนวน 7 ฉบับ ต่อฝ่ายกฎหมาย กองนิติการ กรมผู้ลการ คลองเตย ซึ่งจะเป็นการบริิการฟรีไม่ต้องเสียค่าคำร้องเลย นอกจากคำร้องและบัตรตัวอย่างแล้วต้องมีเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้

¹ ดูแบบคำร้องภาคผนวก

² ดูแบบบัตรตัวอย่างลายมือชื่อผู้จัดการภาคผนวก

ก. รูปถ่ายหน้าตรงขนาด $2\frac{1}{2}$ ซม. x 3 ซม. จำนวน 2 รูป

ข. ทะเบียนการค้าพร้อมสำเนารูปถ่ายซึ่งจะติดกับกรมสรรพากร

ค. หนังสือรับรองหอกทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลาง กรมทะเบียนการค้า กระทรวง

เศรษฐการ พร้อมสำเนารูปถ่าย

ง. บัตรประชาชนหรือใบทะเบียนต่างตัว

จ. สำเนาทะเบียนบ้านพร้อมรูปถ่าย

โดยผู้ส่งออกที่ประสงค์จะทำบัตรนี้มายื่นได้ทุกวัน เวลาราชการตั้งแต่ 8.30-16.30 น.

ยกเว้นวันหยุดราชการ เนื่องมาจากการส่งตอกกล้วยไม้ลัดไปขายต่างประเทศได้รับการยกเว้น
ภาษีการค้า ดังนั้นผู้ที่ต้องการประกอบการค้าด้านนี้จึงไม่ต้องจดทะเบียนการค้าต่อกรมสรรพากร
ฉะนั้นเวลามายื่นทำบัตรนี้ก็ไม่จำเป็นต้องมีใบทะเบียนการค้า แต่จะมีใบทะเบียนพาณิชย์ แบบ ท.พ. 4
ที่ติดกับกองทะเบียนการค้าแทน ข้อสำคัญในการยื่นคำร้องนั้นก็คือตัวการจะต้องเซ็นต์ลายมือชื่อ
ตัวเองให้ชัดเจนในคำร้องและบัตรตัวอย่าง ถ้าหากว่าตัวการไม่สามารถมายื่นด้วยตัวเอง และ
ใบคำร้องต้นฉบับจะต้องติดแสตมป์ 50 สตางค์ ส่วนที่บัตรตัวอย่าง (สีขาว) ปิดอากรแสตมป์
แผ่นละ 50 สตางค์

ถ้าปรากฏว่าในหนังสือรับรองของหอกทะเบียนหุ้นส่วน บริษัทกลาง (แบบที่ ทบ 106)
ได้ระบุให้มีกรรมการร่วมลงนามตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปจึงจะสมบูรณ์ เพื่อความสะดวกแทนที่จะต้อง
ลงนามในใบขอลินค้า¹ หลายคน ก็ต้องให้บุคคลที่มีอำนาจลงนามทุกคนมอบอำนาจให้บุคคลใด
บุคคลหนึ่งลงนามแต่ผู้เดียว การทำหนังสือมอบอำนาจ² ต้องให้บุคคลเกี่ยวข้องลงนามร่วมกันมี
พยานรับรองและปิดอากรแสตมป์ 10 ตามกฎหมาย

¹ดูรายละเอียดเกี่ยวกับใบขอลินค้า หน้า 92

²ดูตัวอย่างหนังสือมอบอำนาจหุ้นส่วนผู้จัดการ ภาคผนวก

เมื่อกรมคุ้มครองผู้บริโภคให้ใช้บัตรตัวอย่างได้แล้วจะเก็บบัตรแยกเรียงลำดับชื่อ บริษัท ห้างร้านชุดหนึ่งและลำดับชื่อผู้มีอำนาจลงนามชุดหนึ่ง มอบคืนให้แก่ผู้มีอำนาจลงนาม 1 บัตร ส่วนบัตรที่เหลือจะแจกจ่ายไปยังกองที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ใช้บัตรตรวจสอบ ปกติบัตรตัวอย่างที่ได้อนุมัติแล้ว จะให้ใช้ได้ภายในกำหนด 5 ปี นับแต่วันกรมคุ้มครองผู้บริโภคออกบัตรตัวอย่างให้ ถ้าขาดอายุก็ต้องขอ บัตรใหม่ การเปลี่ยนแปลงสถานที่หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบัตรตัวอย่าง ต้องแจ้งให้กรมคุ้มครองผู้บริโภค ทุกครั้ง โดยทำคำร้องพิมพ์ขึ้นเอง 5 ฉบับ ยื่นต่อกรมคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อขอแก้ไขข้อความในบัตรตัวอย่าง หากบัตรหายหรือชำรุดก็ต้องขอจำลองบัตรใหม่และเสียค่าธรรมเนียมตามระเบียบคือ บัตรหายจะ เสีย 40 บาท สำหรับบัตรใหม่ แต่ถ้าบัตรชำรุดจะเสียเพียง 30 บาท สำหรับบัตรใหม่

2. บัตรตัวอย่างลายมือชื่อผู้รับมอบอำนาจ

ผู้ที่แต่งตั้งบุคคลอื่นลงนามแทนตนจะต้อง เป็นตัวการที่มีอำนาจลงนาม และได้ยื่นบัตร ลายเซ็นตัวไว้ต่อกรมคุ้มครองผู้บริโภคแล้ว หรือยื่นทำพร้อมกันทั้งสองบัตรก็ได้ โดยยื่นใบมอบอำนาจตาม แบบของกรมคุ้มครองผู้บริโภค¹ แบบที่ 117 จำนวน 2 ฉบับ บัตรตัวอย่างลายเซ็นชื่อผู้รับมอบอำนาจ² ตาม แบบของกรมคุ้มครองผู้บริโภค (บัตรสีฟ้า) จำนวน 7 บัตร ซึ่งจะขอได้ฟรีที่ห้อง โถงกลางกรมคุ้มครอง บริโภคเลย นอกจากนี้ก็ต้องมีเอกสารดังต่อไปนี้ยื่นฝ่ายกฎหมาย กองนิติการพร้อมไปด้วยคือ

ก. รูปถ่ายหน้าตรงขนาด 2 ซม. 3 ซม. จำนวน 7 รูป

ข. บัตรประชาชนหรือใบทะเบียนต่างตัว หรือหนังสือเดินทาง³

ค. สำเนาทะเบียนบ้านพร้อมสำเนารูปถ่าย

นอกจากนี้ต้องปิดอากรแสตมป์ที่ต้นฉบับใบมอบอำนาจตามกฎหมายคือ มอบเฉพาะ คราวปิด 5 บาท ถ้ามอบอำนาจตลอดไปปิด 20 บาท ส่วนสำเนาปิด 10 สติงค์ และปิดอากร

¹ ดูตัวอย่างใบมอบอำนาจภาคผนวก

² ดูตัวอย่างบัตรตัวอย่างลายมือชื่อผู้รับมอบอำนาจภาคผนวก

³ กรณีใช้หนังสือเดินทางจะต้องมีใบอนุญาตทำงานจากกรมแรงงาน

แล้วมอบบัตรด้วยอย่างลายมือชื่อผู้รับมอบอำนาจทุกแผ่น ๆ ละ 50 ล่ต่างก็ ปกติแล้วในใบมอบอำนาจแบบที่ 171 ละระบุอำนาจที่มอบให้ทำแทนในเอกสารทางศุลกากรได้ 8 กรณี¹ แต่ถ้าหากผู้มอบไม่ต้องการมอบหมดก็ขีดข้อความนั้น ๆ ออกเลย แต่ถ้าหากต้องการจะมอบให้มากกว่าที่กล่าวแล้ว 8 กรณี ก็สามารถทำได้โดยผู้มอบทำคำร้องว่าจะให้ทำอะไรบ้าง ขึ้นไปพร้อมกับใบมอบอำนาจ เมื่อกรมศุลกากรอนุมัติแล้วก็ดำเนินการแก้บัตรตัวแทนเป็นเดี๋ยวกั้นกับบัตรตัวการอายุของบัตรก็เท่ากับบัตรตัวการถ้ายื่นพร้อมกัน เมื่อผู้มายื่นมีเอกสารมาครบถ้วนจะดำเนินการยื่นเสร็จสิ้นภายใน 1 วัน ถ้ากรณีที่มีผู้สัดการเปลี่ยนชื่อ นามสกุล จะต้องแจ้ง เปลี่ยนโนใบทะเบียนพาณิชย์ที่กองทะเบียนการค้า เสียก่อน แล้วมา เปลี่ยนที่กองนิติการ อีกที การดำเนินการก็เช่นเดียวกับ การเปลี่ยนแปลงที่อยู่ เป็นต้น

กรณีบุคคลหรือห้างร้านที่ต้องวาง เงินประกันตัวบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจให้ เป็นตัวแทน ตามที่กรมศุลกากรกำหนดในคำสั่งทั่วไป 15/2481 มีตัวการอยู่ 3 ประเภท คือ

- 1) บุคคลหรือห้างซึ่งกรมศุลกากรได้สั่งบัญชีดำ (BLACK LIST) คือลงบัญชีโทษแล้ว แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ บัญชีโทษ ก ข และ ค เรียงตามลำดับโทษเบามาหาหนัก
- 2) บุคคลหรือห้างร้านซึ่งกรมศุลกากรได้ฟ้องร้องฐานหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร
- 3) บุคคลหรือห้างร้านซึ่งมีเหตุพิเคษที่อธิบดีจะสั่ง โดยเฉพาะราย

การเรียกเงินประกันแก้ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ เป็นไปตาม พ.ร.บ. ศุลกากร มาตรา 109² และการเรียกเก็บเงินประกันตามคำสั่งข้างต้นก็ไม่ได้หนักหนาอะไร เพราะได้กำหนดเงินไว้เพียง 500 บาท และในปีต่อมาก็มีอันผันให้เจ้าหน้าที่รับสัญญาตัวประกันของธนาคารไว้แทนเงินสดสำหรับห้างร้านที่มีหลักฐานดีได้ ปัจจุบันแทบจะไม่มีกรณีดังกล่าวแล้ว

¹ 8 กรณีให้ดูได้จากใบมอบอำนาจหัวข้อ เอกสารที่ได้ลงลายมือชื่อแทนภาคผนวก

² ประพันธ์ เนตรนพรัตน์, คำบรรยายกฎหมายศุลกากร, หน้า 105-106.

นอกจากนั้นแล้วยังมีการฝึกฝนที่ได้รับ การผ่อนผันการยื่นบัตรลายเซ็นได้แก่ การที่ กรมในราชการ สมาคม คณะบุคคล หรือบุคลากรธรรมดาซึ่งมิได้นำของ เข้าหรือส่งของออก เป็น การค้าประจำปกติ สามารถยื่นคำร้องขอผ่อนผันบัตรฯ ต่อกองพิธีการศุลกากรเป็นราย ๆ ไป ในเวลาที่จะดำเนินการพิธีการทางด้านศุลกากรส่วนผู้ส่งออกที่ต้องการจะมอบหมายงานด้านศุลกากร ให้กับบริษัท SHIPPING AGENT เป็นผู้ดำเนินการให้โดยตลอด จะต้องปฏิบัติขั้นตอนดังนี้คือ

ก. ผู้ส่งออกจะต้องยื่นคำร้องขอทำบัตรตัวอย่างลายมือชื่อผู้จัดการ (บัตรสีขาว) และ บัตรตัวอย่างลายมือชื่อผู้รับมอบฯ (บัตรสีฟ้า) ดัง ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น และผู้ส่งออกก็จะต้อง ตกกลงกับบริษัทว่าจะต้องการมอบหมายให้ทำอะไรให้บ้าง เกี่ยวกับพิธีการด้านศุลกากร¹ พร้อมกับ จองที่เครื่องปั้นด้วย

ข. บริษัท SHIPPING AGENT จะต้องจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้ ทำ เอกสารที่ต้องเตรียมได้แก่ ใบขนสินค้า 1 ชุด, ต้นฉบับ 1 ใบ สำเนา 5 ใบ, บัญชีราคา สินค้า 1 ชุด ต้นฉบับ 1 ใบ สำเนาอีก 5 ใบ กรณีที่ผู้ส่งออกส่งออกมีมูลค่ารวมมากกว่า 10,000 บาท จะต้องมีใบควบคุมอัตราแลกเปลี่ยน (ล.บ.51) 1 ชุด ต้นฉบับที่ได้รับอนุมัติจากธนาคาร 1 ใบ สำเนารูปถ่าย 5 ใบด้วย โดยทางบริษัทมาเอกสารต่าง ๆ ไปผ่านพิธีการศุลกากรก่อน ล่วงหน้า และในวันที่จะนำของขึ้นเครื่องปั้นจะต้องนำสินค้าไปผ่านการตรวจขอรับใบรับรอง ปลอดภัยศุลกากร² และจะต้องขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า³ แล้วการที่ต้องแนบเอกสารดังกล่าวไป หรือไม่พร้อมใบขนขึ้นเครื่อง ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้นำเข้าที่กระระบุใน L/C หรือสัญญาซื้อขาย ปกติผู้ดำเนินการด้านศุลกากรต้องทำให้เสร็จก่อนเครื่องจะลง 4 ชั่วโมง และค่าบริการที่บริษัท SHIPPING AGENT จะเรียกเก็บจากผู้ส่งออกก็จะมีค่าประมาณ 5% ของค่าระวาง แต่ถ้าผู้ส่งออก

¹ ขั้นตอนในการดำเนินการพิธีการทางด้านศุลกากร ดูจากหน้า 87-100

² ดูรายละเอียดการขอใบรับรองปลอดภัยศุลกากร หน้า 68-72

³ ดูรายละเอียดการขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า หน้า 73-78

ให้ทางบริษัทดำเนินการผ่านพิธีการและดำเนินการขอเอกสารอื่น ๆ ดังได้กล่าวข้างต้นแล้ว ผู้ส่งออก จะต้องเสียค่าบริการอีกซึ่งจะมากน้อยเท่าใดขึ้นกับมูลค่าของของที่ส่ง เช่น นาย ก ให้บริษัท SHIPPING AGENT ดำเนินเรื่องดังกล่าวโดยที่เขาส่งสินค้าออกมีมูลค่าหนึ่งหมื่นบาท เขาจะต้องเสียค่าบริการผ่านพิธีการศุลกากรประมาณสามร้อยบาท เป็นต้น

ปัญหาด้านการขนส่ง บกดีไม่ค่อยมี จะส่งบ้างก็อยู่ในช่วงระหว่างเดือน กันยายน - ธันวาคม เพราะต่างประเทศต้องการกล้วยไม้มาก แต่เครื่องบินไม่มีที่ว่างพอที่จะจัดส่งให้ได้เท่าที่เป็นมาแล้วเมื่อ ๒๕๒๐ ปี พ.ศ. 2520 มีเหตุการณ์เกิดขึ้น 2 ครั้ง เนื่องมาจากพนักงานเจ้าหน้าที่ของสายการบินลุฟท์ฮันซ่า ที่เมืองแฟรงเฟิร์ตลัดขึ้นซึ่งยังผลให้การส่งกล้วยไม้ไม่ทันหรือตกเครื่องบิน¹ และดอกกล้วยไม้ที่จัดส่งไปประเทศยุโรปเสียหายมาก เพราะส่วนใหญ่จำต้องส่งผ่านเมืองแฟรงเฟิร์ตก่อนที่จะส่งไปเมืองปลายทางประเทศอื่น ๆ ดังได้กล่าวแล้วในเรื่องระยะเวลา ผลของการเสียหายดังกล่าวแล้วทางบริษัทสายการบินจะไม่ชดใช้ เนื่องมาจากดอกกล้วยไม้เป็นสินค้าประเภทเน่า เปื่อยได้ซึ่งไม่มีผู้ใดจะสามารถควบคุมคุณภาพนี้ได้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ สัมภาษณ์ ชูสี กอแสงเรือง, หัวหน้าฝ่ายขนส่งทางอากาศ, บริษัท เวลเทรดเวล เซอร์วิส จำกัด, 27 ธันวาคม 2522.